

UNIwersytet
KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ
W KRAKOWIE
INSTYTUT PRAWA, EKONOMII I ADMINISTRACJI

POLSKIE TOWARZYSTWO GEOGRAFICZNE
KOMISJA GEOGRAFII PRZEMYSŁU

Problematyka 39.
Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt.
„Zachowania przedsiębiorstw
w warunkach kryzysu gospodarczego”

pod redakcją
Zbigniewa Ziło i Agnieszki Brzosko-Sermak

KRAKÓW - WARSZAWA 2023

**Problematyka 39. Międzynarodowej
Konferencji Naukowej nt.**

**„Zachowania przedsiębiorstw
w warunkach kryzysu gospodarczego”**

**Main Theme of 39th International
Scientific Conference on**

**“Behaviour of Companies
in the Economic Crisis”**

UNIVERSITY OF THE NATIONAL EDUCATIONAL COMMISSION
IN KRAKOW
INSTITUTE OF LAW, ECONOMIC AND ADMINISTRATION

POLISH GEOGRAPHICAL SOCIETY
COMMISSION OF INDUSTRIAL GEOGRAPHY

**Main Theme of 39th International
Scientific Conference on**

**“Behaviour of Companies in the Economic
Crisis”**

edited by

Zbigniew Ziolo and Agnieszka Brzosko-Sermak

KRAKOW – WARSAW 2023

UNIwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji

Polskie Towarzystwo Geograficzne
Komisja Geografii Przemysłu

Problematyka 39. Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt.

**„Zachowania przedsiębiorstw
w warunkach kryzysu gospodarczego”**

pod redakcją

Zbigniewa Ziolo i Agnieszki Brzosko-Sermak

KRAKÓW – WARSZAWA 2023

Redakcja / Edited by: Zbigniew Ziolo, Agnieszka Brzosko-Sermak

Redakcja techniczna / Typesetting: Krzysztof Wiedermann

e-ISBN 978-83-68020-16-8

Wydawca / Publisher:

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji

Komisja Geografii Przemysłu
Polskie Towarzystwo Geograficzne

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej
w Krakowie

Adres / Address: ul. Podchorążych 2, 30-084 Kraków, Polska

Strona internetowa cyklu konferencji / Conference website:

<https://przemysl.up.krakow.pl>

<https://industry.up.krakow.pl>

Strona internetowa czasopisma *Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego
Towarzystwa Geograficznego* / Website of the journal *Studies of the Industrial
Geography Commission of the Polish Geographical Society*

<https://prace-kgp.up.krakow.pl>

Wprowadzenie

Introduction

Nasilające się procesy przemian społecznych, gospodarczych i kulturowych dokonujące się w przestrzeni społeczno-gospodarczej nawiązują do generalnych procesów rozwoju cywilizacyjnego i znajdują swoje odzwierciedlenie w zachowaniu poszczególnych podmiotów gospodarczych, instytucji, a także różnej skali układów – od skali lokalnej i krajowej po skalę światową. Motorem tego procesu jest postęp techniczny i rozwój społeczny, które stwarzają różne możliwości zachowań podmiotów gospodarczych i instytucji oraz prowadzą do przebudowy instytucjonalnej różnej skali jednostek administracyjnych, krajów oraz światowych układów przestrzennych. Wpływają one na wzrost potencjału ekonomicznego, a w konsekwencji na różnicowanie poziomu i jakości życia społeczeństwa w regionach i krajach będących na różnym poziomie rozwoju. Towarzyszą temu zmiany struktur organizacyjnych i wdrażanych odpowiednich metod zarządzania, które w zasadniczym stopniu zależą od jakości elit politycznych oraz relacji zachodzących między nimi w układzie światowym, w układach kontynentalnych i krajowym.

W świetle przedstawionych przesłanek głównym celem konferencji jest przedstawianie ogólnych tendencji zmian zachodzących w zachowaniu badanych przedsiębiorstw przemysłowych i wybranych sektorów gospodarki, w warunkach nasilających się kryzysów światowych. Kryzysy te mają różne podłoże, a wśród nich istotną rolę odgrywają zmieniające się warunki klimatyczne, pandemiczne, polityczne i społeczne, które w różnym nasileniu zaznaczają się w przestrzeni światowej, kontynentalnej, międzynarodowej i krajowej. Problematyka ta w różnym zakresie została podjęta przez poszczególnych Autorów, którzy byli uprzejmi podzielić się wynikami swoich prac badawczych i zaprezentowali je w poszczególnych wystąpieniach.

Podjmując problematykę zachowań przedsiębiorstw przemysłowych Autorzy zwracali uwagę na główne uwarunkowania rozwoju działalności przedsiębiorstw przemysłowych w warunkach nakładających się na siebie skutków kryzysów (klimatycznego, ekonomicznych, politycznych i militarnych). Doprowadziły one m.in. do zmiany pozycji krajów Europy Środkowej w zakresie potencjału przemysłowego. Zasygnalizowano zmiany zachowań przemysłu w krajowej przestrzeni gospodarczej oraz brazylijskiego przemysłu samochodowego. W układzie regionalnym wpłynęły one na procesy deglomeracyjne struktur regionalnych oraz przyczyniły się do wdrażania zachowań innowacyjnych przemysłu i wpłynęły na przemiany społeczno-gospodarcze regionów. Wskazano także na wpływ władz regionalnych na osłabianie negatywnych skutków kryzysów, roz-

wijanie relacji międzyregionalnych oraz na wzajemne porozumienie przedsiębiorców w celu ograniczenia negatywnych skutków kryzysu ich firm.

W nowym ujęciu zaprezentowano kształtowanie usług społecznych, wśród których omówiono genezę i przewidywane konsekwencje związane z nadmierną feminizacją usług edukacyjnych. Zwrócono przy tym uwagę na znaczenie tego sektora w pobudzaniu procesów rozwojowych i podnoszenia poziomu i jakości zasobów kulturowych społeczeństwa.

Podkreślano, że sytuacje kryzysowe negatywnie wpłynęły na różnicowanie potencjału i zakres działalności sektorów usługowych w krajach Unii Europejskiej. Podkreślano, że zwłaszcza pandemia wywołała osłabienie działalności: ośrodków narciarskich oraz hoteli. Przedstawiono także opinię mieszkańców Krakowa w zakresie możliwości organizacji igrzysk olimpijskich.

Nadmieniamy, że pełne teksty referatów będą publikowane w kolejnych tomach Prac Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, które będą się ukazywać w 2024 roku. Zachęcamy również inne osoby do składania swoich prac do naszej Serii Wydawniczej.

Mamy nadzieję, że podjęta problematyka znajdzie zainteresowanie u wielu osób, przyczyni się do pogłębionej dyskusji i pogłębiania jej w dalszych badaniach. Będziemy wdzięczni za dzielenie się z nami uzyskanymi wynikami prac na kolejnych konferencjach.

Zbigniew Ziolo, Agnieszka Brzosko-Sermak

Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji
Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Institute of Law, Economic and Administration
University of the National Educational Commission in Krakow

PAWEŁ BREZDEŃ

Uniwersytet Wrocławski, Polska

Kryzys gospodarczy a intraregionalne zmiany struktury przestrzennej przemysłu na przykładzie województwa dolnośląskiego

Economic crises and intraregional changes in the spatial structure of industry on the example of the Lower Silesian Voivodeship

Artykuł ukazuje ocenę zmiany wewnątrz regionalnej struktury przestrzennej przemysłu, jego przestrzenne zróżnicowanie podczas kryzysu gospodarczego wywołanego pandemią Covid-19 i wojną na Ukrainie, w Polsce na przykładzie województwa dolnośląskiego.

Zachodzące zmiany w systemie produkcji wpływają na jej funkcjonowanie oraz niejednokrotnie na przekształcenia jej struktury przestrzennej. Dokonują się one pod wpływem wielu czynników mających swoje źródła zarówno w otoczeniu wewnętrznym jak i zewnętrznym. Ważnymi czynnikami zakłócającymi proces rozwoju są kryzysy gospodarcze. Można je traktować zarówno jako zdarzenia narastające, jak i gwałtowne, które zagrażają różnym sferom życia gospodarczego i odnoszą się często do okresowego spadku aktywności całego życia gospodarczego, w tym także przemysłu. Ostatnie tego typu wydarzenia jak, kryzys pandemiczny (SARS-CoV2) i jego gospodarcze konsekwencje, czy wojna na Ukrainie zmieniają zasady funkcjonowania zarówno przedsiębiorstw przemysłowych, instytucji, jak i zachowań społeczeństwa. Efektem wspomnianych wydarzeń mogą być przemiany struktur nie tylko globalnych układów przestrzennych, ale także regionalnych i lokalnych, które wynikają z konieczności dostosowania ich elementów do nowych sytuacji wywołanych kryzysem.

Celem artykułu jest ocena wielkości możliwego wpływu kryzysu gospodarczego na działalność przemysłową w okresie 2018-2022 i określenie jego konsekwencji w strukturze przestrzennej przemysłu w układzie lokalnym województwa dolnośląskiego. W artykule zaprezentowano analizy dotyczące m.in.: wartości produkcji sprzedanej przemysłu, pracujących czy zmiany liczby podmiotów zarejestrowanych w działalności wytwórczej. Dopełnieniem analiz struktury regionalnej przemysłu województwa były badania procesu przeżywalności podmiotów, tj. wyjść i wejść w sektorze przedsiębiorstw mierzonego liczbą podmio-

tów podejmujących działalność w przemyśle oraz liczbą podmiotów wyrejestrowanych w badanym okresie. Wykorzystując jedną z taksonomicznych metod porządkowana liniowego, na podstawie skonstruowanego wskaźnika syntetycznego, dokonano analizy i oceny skali wpływu kryzysu gospodarczego na działalność przemysłową w układach lokalnych badanego województwa. W dalszej części opracowania określono zmiany w strukturze przestrzennej przemysłu województwa dolnośląskiego na podstawie miernika syntetycznego poprzez zastosowanie rachunku wektorowego.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na dość istotne przekształcenia przestrzenne przemysłu jakie następują w okresie kryzysu gospodarczego także w strukturze wewnętrznej regionu czego przykładem jest badane województwo dolnośląskie.

IGOR BRITCHENKO

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Innowacyjne podejście do zarządzania biznesem w warunkach niestabilności gospodarczej

Innovative approaches to management of enterprises in conditions of economic instability

Artykuł poświęcony jest badaniu innowacyjnych podejść do zarządzania przedsiębiorstwem w warunkach niestabilności gospodarczej. Głównym celem badań jest identyfikacja i analiza wpływu innowacyjnych strategii i metod zarządzania na rozwój przedsiębiorstw w okresie kryzysów gospodarczych. Aby osiągnąć ten cel, zastosowano specjalne i ogólne metody badań naukowych, w szczególności syntezę, analizę statystyczną i uogólnienia, które posłużyły do oceny efektywności wdrażania innowacyjnych podejść w działalności przedsiębiorstw w warunkach nieprzewidywalnych zmian w środowisku biznesowym.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że innowacje w zarządzaniu przedsiębiorstwami mogą odegrać znaczącą rolę w zapewnieniu ich stabilności finansowej i gospodarczej oraz konkurencyjności w warunkach tendencji kryzysowych w systemach gospodarczych. Stwierdzono, że przedsiębiorstwa aktywnie wdrażające innowacyjne metody zarządzania w praktyce swojej działalności nie tylko mają większe szanse na zapewnienie sobie trwałości w trudnych warunkach biznesowych, ale także dzięki tej transformacji praktyk zarządzania tworzą warunki do dynamicznego wzrostu i rozwoju. W wyniku badania ustalono, że zastosowanie innowacyjnych podejść przyczynia do poprawy efektywności zarządzania zasobami przedsiębiorstwa, poprawia interakcję z kontrahentami, a także stymuluje dalsze wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w produkcji.

Na podstawie przeprowadzonych badań doskonalono zrozumienie i zasady kształtowania innowacyjnych strategii zarządzania przedsiębiorstwami w warunkach niestabilności gospodarczej. Ponadto stworzono zestaw rekomendacji dla przedsiębiorstw i organizacji dotyczących doskonalenia systemu zarządzania w oparciu o innowacyjne rozwiązania mające na celu zapewnienie stabilności i dynamicznego rozwoju procesów biznesowych w warunkach tendencji kryzysowych.

AGATA BUCZAK

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Polska

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – forma działalności przedsiębiorczej na trudne czasy?

Limited liability company – a form of entrepreneurial activity for difficult times?

Celem artykułu jest udzielenie odpowiedzi na zadane w tytule pytanie – czy działalność gospodarcza prowadzona w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (sp. z o.o.) stanowi remedium na trudności, wyzwania i komplikacje ekonomiczno-gospodarcze, których – w wyniku wystąpienia sytuacji kryzysowych wywołanych, m.in. przez pandemię Covid-19 czy wojnę wznieconą przez Federację Rosyjską na Ukrainie – doświadczyli przedsiębiorcy w Polsce. Na potrzeby realizacji zadania dokonano krytycznego przeglądu literatury – zarówno krajowej, jak i światowej – w zakresie tematyki wpływu sytuacji kryzysowych na działalność przedsiębiorczą. Jednak kluczowe działania analityczne zagregowano wokół autorskich (wstępnych) badań ankietowych, w których wzięli udział przedsiębiorcy z czterech miast na prawach powiatu województwa dolnośląskiego, którzy w latach 2020-2022, podczas rejestracji w bazie REGON udostępnili swoje adresy e-mail i odesłali wypełnione on-line formularze ankiety. Pozyskane informacje pozwoliły wskazać, m.in. czym kierowali się dolnośląscy przedsiębiorcy przy wyborze formy prowadzenia działalności gospodarczej w postaci spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a także, czy dokonany przez nich wybór był trafny wobec okoliczności kryzysowych dla przedsiębiorczości, jakie stały się również ich udziałem. Słowa kluczowe: spółki z o.o., kryzys ekonomiczno-gospodarczy, Covid-19, wojna na Ukrainie.

JANUSZ CEREK

*Szkoła Doktorska Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie,
Polska*

Wałbrzych przykładem przemian społeczno-gospodarczych po 1989r. na Dolnym Śląsku

Walbrzych as an example of social-economic changes after 1989 in the Lower Silesia

Głównym celem wystąpienia jest przedstawienie przemian społeczno-gospodarczych po 1989 r. na Dolnym Śląsku na przykładzie Wałbrzycha. W przeszłości to miasto było bardzo ważnym ośrodkiem przemysłowym, słynącym z wydobycia węgla kamiennego. Transformacja ustrojowo-gospodarcza w 1989 r. wpłynęła na zaprzestanie eksploatacji złóż węgla kamiennego.

Realizację celu oparto na kwerendzie literatury naukowej. Zebraną literaturę naukową podano krytycznej analizie. Dokonano kwerendy źródeł statystycznych. Przeanalizowano źródła statystyczne dotyczące liczby ludności w Wałbrzychu. Zastosowano metodę badań terenowych. Przeprowadzono obserwację terenu w wybranych dzielnicach Wałbrzycha. Podczas obserwacji terenu zebrano materiały ikonograficzne.

Od 1536 r. w Wałbrzychu eksploatowano złoża węgla kamiennego. Przemysł zaczął zyskiwać co raz większe znaczenie. Pod koniec XVIII w. funkcjonowały w mieście liczne kopalnie węgla kamiennego oraz koksownia. Szybki rozwój przemysłu nastąpił w XIX w. Powstało wówczas wiele zakładów przemysłowych. Od połowy XIX w. następował wzrost liczby ludności. W latach 1945-1989 Wałbrzych był jednym z najważniejszych ośrodków przemysłowych Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego. Działały tam kopalnie „Thorez”, „Wałbrzych”, „Victoria” oraz kilka koksowni, które w 1961 r. połączono, tworząc w ten sposób Zakład Koksowniczy „Wałbrzych”. Przy zakładach pracy budowano osiedla robotnicze, szkoły, szpitale, obiekty sportowe, domy kultury.

Po 1989 r. rozpoczęto deindustrializację regionu. Głównymi przyczynami były nierentowność wielu przedsiębiorstw przemysłowych oraz zagrożenie katastrofami górniczymi w przypadku kopalni węgla kamiennego. Po likwidacji zakładów przemysłowych Wałbrzych przez długi czas przeżywał kryzys gospodarczy. Nastąpiły wzrost bezrobocia, odpływ ludności, a dawne obiekty przemysłowe ulegały degradacji. Niektóre z nich poddano rewitalizacji m.in. utworzono

Park Wielokulturowy Stara Kopalnia – Centrum Nauki i Sztuki na terenie dawnej kopalni. Szansą rozwoju dla miasta stały się WSSE „Invest Park”, która umożliwiła utworzenie nowych miejsc pracy oraz inwestycję w nowoczesne technologie i turystyka. Ponadto podjęto działania mające na celu rewitalizację miasta oraz wdrażanie koncepcji Smart City.

Wałbrzych jest przykładem dolnośląskiego miasta, które w przeszłości pełniło ważne funkcję przemysłowe. Po 1989 r. Wałbrzych utracił funkcję przemysłową. Pojawiła się za to funkcja turystyczna. Utworzenie WSSE „Invest Park”, rozwój turystyki i modernizacja sprawiły, że Wałbrzych po trudnym okresie przemian społeczno-gospodarczym staje się co raz bardziej nowoczesnym miastem. Jednak niektóre dzielnice nadal wymagają działań rewitalizacyjnych.

BOLESŁAW DOMAŃSKI
Uniwersytet Jagielloński, Polska

Zmiany pozycji krajów Europy Środkowej w przemyśle Unii Europejskiej

The changing position of Central European countries in the EU manufacturing

Celem referatu jest pokazanie rosnącej roli sześciu krajów Europy Środkowej (Polski, Czech Węgier, Słowacji, Rumunii i Słowenii) w przemyśle przetwórczym Unii Europejskiej widoczne w wartości produkcji i eksportu od lat 1990. do 2022 r. oraz czynników ekonomicznych, społecznych i instytucjonalnych leżących u podstaw zachodzących zmian. Przedmiotem analizy jest przemysł przetwórczy jako całość oraz jego wybrane branże, a podstawę stanowią dane Eurostatu, Banku Światowego, Organizacji Narodów Zjednoczonych i Międzynarodowej Organizacji Pracy. Analizowany jest wpływ kapitału zagranicznego oraz różnice między krajami Europy Środkowej i Zachodniej w zakresie wydajności pracy, poziomu i dynamiki płac oraz działalności badawczo-rozwojowej. Prowadzi to do pytania w jakim stopniu kraje analizowanego regionu wykazują nadal cechy przypisywane ekonomicznym peryferiom, w tym brak wewnętrznych i zewnętrznych korzyści skali, zakorzenienia oddziałów firm zagranicznych oraz zdolności do generowania innowacji. W końcowej części prezentowane są trzy scenariusze dalszego rozwoju przemysłu krajów Europy Środkowej w świetle zmieniających się uwarunkowań rynkowych, środowiskowych, technologicznych i rynku pracy.

JOANNA DOMINIAK, TOMASZ KOSSOWSKI
Uniwersytet im Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska

Sektor usług w krajach UE w warunkach kryzysu

The services sector in EU countries in crisis

Ostatnie dziesięciolecie charakteryzuje się dużym natężeniem różnego rodzaju zjawisk kryzysowych, które powodują znaczące zmiany w funkcjonowaniu społeczeństwa i gospodarki. Rok 2020 rozpoczął się pandemią COVID-19, która całkowicie przeobraziła rynek usług. Jeszcze przed jej zakończeniem nastąpiła kolejna kumulacja zjawisk kryzysowych związanych z konfliktem zbrojnym na Ukrainie. Sektor usług, który jeszcze nie odbudował swojej kondycji ekonomicznej po okresie pandemii, stanął przed kolejnymi wyzwaniami związanymi z rosnącą inflacją, brakami w dostępności niektórych produktów, kryzysem energetycznym. Wszystkie te elementy znaczący wpłynęły na funkcjonowanie rynku usług zarówno w Polsce jak i na całym świecie.

Głównym celem prezentacji jest przedstawienie zmian w kondycji ekonomicznej sektora usług mierzonej wielkością obrotów w poszczególnych sekcjach w krajach UE w latach 2012-2022. W analizie wykorzystano wskaźniki dla sektora usług publikowane przez Eurostat.

IRENEUSZ DRABIK

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Ekwiwalencja międzynarodowych badań marketingowych

Equivalence in the Case of International Marketing Research

Celem artykułu jest usystematyzowanie i pogłębienie wiedzy o podstawach teoretycznych systemu informacji marketingowej przedsiębiorstwa działającego na rynkach zagranicznych, ze szczególnym uwzględnieniem podsystemu badań marketingowych i problemu ich ekwiwalencji. Rozszerzenie działalności gospodarczej przedsiębiorstwa poza rynek macierzysty i poszukiwanie przewag konkurencyjnych w zróżnicowanym otoczeniu międzynarodowym wiąże się z koniecznością podejmowania decyzji menedżerskich obciążonych większym ryzykiem w porównaniu do decyzji przedsiębiorstw działających wyłącznie na rynku krajowym. W przedsiębiorstwach internacjonalizujących działalność powszechnej akceptacji funkcjonowania zgodnego z koncepcją marketingu powinna towarzyszyć potrzeba tworzenia systemu informacji marketingowej, w którym szczególną rolę odgrywa podsystem badań marketingowych. Podstawowym problemem międzynarodowych badań marketingowych jest ekwiwalencja (równoważność) badań realizowanych na różnych rynkach zagranicznych i w różnych kulturach. Wyróżnić można różne kategorie i rodzaje ekwiwalencji międzynarodowych badań marketingowych. Dopiero identyfikacja i pokonanie różnic kulturowych umożliwia ostateczne porównanie wyników badań przeprowadzonych w wielu krajach i podjęcie stosownych decyzji marketingowych.

Rozważania przeprowadzono w oparciu o analizę krytyczną literatury przedmiotu z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem na rynkach zagranicznych oraz marketingu międzynarodowego.

MICHAŁ JABŁOŃSKI

*Szkoła Doktorska Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie,
Polska*

Zróżnicowania i dynamika działalności przemysłowej w Polsce w latach 2000-2020

Diversification and dynamics of industrial activity in Poland 2000-2020

Rozwój gospodarki państwa jest powiązany z rozwojem przemysłowym na jego terytorium, który wpływa na jej strukturę. Ponadto współczesne wyzwania gospodarcze, zwłaszcza w kontekście kryzysów, podkreślają istotność analizy struktury i dynamiki przemysłu w Polsce, zwłaszcza w odniesieniu do regionalnych zróżnicowań. Celem przeprowadzonych badań była analiza i ocena zmian rozwoju przemysłu w latach 2005- 2020 z uwzględnieniem zmian wynikających z pandemii COVID-19. Zatem przyjęty do badań okres uwzględnia czas kryzysu gospodarczego i pozwolił zidentyfikować istotne zmiany i tendencje w działalności przemysłowej w Polsce na poziomie regionów NUTS 2, oraz dla wybranych sześciu działów przemysłowych, które zostały uwzględnione ze względu na ich znaczenie w polskim przemyśle, pod koniec XX wieku i w pierwszych dekadach XXI wieku. oraz wpływających na rozwój państwa innowacyjnych. W ramach przeprowadzonych badań wykorzystano metody ilościowe, oparte na danych pozyskanych przede wszystkim z Banku Danych Lokalnych GUS oraz Eurostatu, prezentując dane związane z zatrudnieniem, liczbą przedsiębiorstw oraz zróżnicowaniem działowym przemysłu. Przeprowadzone badania ukazały wzrastającą rolę w rozwoju gospodarczym Polski tych województw, które mają historycznie o silnie ugruntowaną pozycję, tj. śląskie, mazowieckie i wielkopolskie. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że kryzys gospodarczy, zwłaszcza związany z pandemią COVID-19, miał ograniczony wpływ na zróżnicowanie przestrzenne przemysłu w Polsce. Zauważono, że zmiany te były zazwyczaj zgodne z wcześniejszymi tendencjami. Można domniemywać, że konsekwencje zaistniałego kryzysu gospodarczego COVID-19, oraz występujących w kolejnych latach niestabilności na rynku światowym, będą miały swój wydźwięk w dłuższej perspektywie czasu.

KATARZYNA KACZMARCZYK-KŁAK

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Świadczenie postojowe jako realna pomoc państwa dla przedsiębiorców – teoria i praktyka

Standby benefit as a response to state aid for entrepreneurs – theory and practice

Wystąpienie ma na celu wskazanie podstaw prawnych przyznawania przez państwo wsparcia w postaci świadczenia postojowego. Niemniej jednak rozwiązania legislacyjne w tym zakresie były na tyle niejasne, że wprowadziły w tym zakresie wiele rozbieżności. Efektem powyższego było m.in. kwestionowanie przez organ rentowy przedmiotu działalności- zgłoszonego kodu działalności, miesięcy w których przedsiębiorca nie osiągał dochodu podlegających porównaniu. Tymczasem celem tej regulacji było udzielenie realnej pomocy przedsiębiorcy, a nie tylko deklarowanej. Stąd też celem wystąpienia jest wskazanie nie tylko rozwiązań prawnych w tym zakresie, ale i praktyki orzeczniczej sądów powszechnych.

CZESŁAW KŁAK

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Konstytucyjne granice obowiązków przedsiębiorcy w sytuacji kryzysowej

Constitutional limits of an entrepreneur's obligations in a crisis situation

Referat dotyczy konstytucyjnych granic obowiązków przedsiębiorcy w sytuacji kryzysowej, z uwzględnieniem sytuacji epidemicznej (COVID-19), stanu klęski żywiołowej, kryzysu migracyjnego, kryzysu gospodarczego, kryzysu związanego z sytuacją wojenną. Autor analizuje konstytucyjne obowiązki przedsiębiorcy, z uwzględnieniem regulacji dotyczących zarządzania kryzysowego, stanów nadzwyczajnych, zwracając także uwagę na odpowiedzialność karną przedsiębiorcy za ich niedopełnienie.

KINGA KRZESIWO

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Czy model rozwoju ośrodków narciarskich w Polsce ulega zmianie?

Is the development model for ski resorts in Poland changing?

Ośrodki narciarskie stoją w obliczu licznych wyzwań będących konsekwencjami zmian klimatycznych, starzenia się społeczeństw krajów rozwiniętych gospodarczo, narastającej konkurencji między destynacjami turystycznymi oraz niestabilnej sytuacji politycznej i gospodarczej na świecie. Próbując sobie radzić z tymi zagrożeniami, operatorzy ośrodków narciarskich dostosowują się do nowych warunków poprzez stosowanie różnych strategii. Celem referatu będzie przedstawienie procesu rozwoju infrastruktury narciarskiej w Polsce od lat 90. XX w. oraz określenie współczesnych trendów rozwojowych ośrodków narciarskich na tym obszarze. Najważniejszymi metodami, które zastosowano w procesie badawczym były: inwentaryzacja infrastruktury narciarskiej, analiza danych historycznych dotyczących bazy narciarskiej, obserwacja terenowa, analiza stron internetowych i profili w mediach społecznościowych ośrodków narciarskich oraz wywiady z przedstawicielami 10 przedsiębiorstw zarządzających tego typu obiektami. Do końca pierwszej dekady XXI w. rozwój infrastruktury narciarskiej w Polsce miał charakter ilościowy i jakościowy. Od początku drugiej dekady XXI w. liczba wyciągów narciarskich i miejscowości dysponujących terenami narciarskimi zmniejsza się, ale jakość urządzeń wyciągowych i tras zjazdowych nadal wzrasta. Stopniowej zmianie ulega także model działania firm zarządzających ośrodkami narciarskimi. O ile okres od lat 90. XX w. do końca pierwszej dekady XXI w. był związany z rozbudową i modernizacją urządzeń narciarskich i systemów naśnieżania, o tyle działania firm od kilku lat są ukierunkowane na wydłużanie okresu przewozu turystów. Współcześnie strategicznym działaniem jest obniżenie wrażliwości operatorów ośrodków narciarskich na wahania temperatury i dążenie do prowadzenia całorocznej działalności gospodarczej. W tym celu rozwija się ośrodki w kierunku użytkowania wielofunkcyjnego. Tworzy się wiele atrakcji dla sezonu letniego. Tego rodzaju aktywność przejawia średnio co piąty ośrodek narciarski w Polsce, jednak wydaje się, że w kontekście relatywnie wysokich kosztów stałych wiele ośrodków będzie stop-

niowo zmieniało profil działalności biznesowej z jednokierunkowej aktywności sezonowej na wielokierunkową aktywność całoroczną.

SIMON KUŠAR

University of Ljubljana, Slovenia

Jak geograf može przetrwać kryzys gospodarczy: od praktycznych przykładów do teoretycznej konceptualizacji

How a geographer can survive the economic crisis: From practical examples to theoretical conceptualization

The general characteristics of the market system and the intertwining of macro-regional and global processes with national development and institutional characteristics affect the differences in the occurrence, duration and depth of economic crises in a given area. Since its existence in 1991, Slovenia has experienced several economic crises. The most severe was in the early 1990s. It was related to the tectonic political and economic changes of that time, which led to intensive deindustrialisation. The aim of the article is to present selected geographical aspects of the financial and economic crisis that lasted in Slovenia between 2009 and 2013, as well as more recent crises related to the Covid-19 epidemic in 2020 and 2021 and the uncertain security and energy situation after the start of the war in Ukraine in 2022. On the basis of statistical data and the use of relative values, the development of the economy at the national and regional spatial level and structural changes in the behaviour of companies are shown: the situation in the field of foreign direct investment, the number and structure of small and medium-sized enterprises and selected examples of successful companies. In addition, practical experiences with analysing the spatial consequences of the economic crisis, i.e. the occurrence of brownfields, are presented. Own research experiences and contributions from the literature form the basis for the proposal of a systematic research framework for analysing the geographical aspects of economic crises. The three-level spatial model, which considers development factors and processes at macro-, meso- and micro-spatial levels, is based on the step-by-step concretisation of studies: from the analysis of regional differences in economic dynamics, unemployment rates, changing development relationships between regions to the resilience of regions, changes in the socio-economic structure of regions and development visions, the investigation of new development approaches and field studies on the spatial consequences of the crisis.

ANDRII KUZYSHTYN, INNA POPLAVSKA

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, Ukraine

"inteligentnego kurczenia się" do oceny dobrobytu peryferyjnych społeczności wiejskich

Methodological approaches to applying the theory of "smart shrinkage" to assess the welfare of peripheral rural communities

The ongoing depopulation of rural areas has a serious impact on their sustainable economic, environmental, cultural, and social development. The decline in rural population numbers is not a cause but a consequence of various factors.

This loss of vitality hinders the region's ability to meet the basic needs of its residents, contributes to their ability to improve their lives, and thus adversely affects the well-being of the local population.

Among the modern concepts of spatial planning aimed at adapting to depopulation is the generalized term of smart shrinkage. Its idea implies that regions with a good quality of life, i.e., where the population is satisfied, healthy, and able to participate in public activities and enjoy a full life despite the decline in the number of inhabitants, have been identified as being able to shrink smartly.

This concept has been recently applied to rural areas. There is now a need to understand the specifics of how the concept of smart shrinkage can be adapted to rural welfare analysis and what, if any, implications this might have.

In order to assess the well-being of rural peripheral communities, it is important to understand that shrinkage is not necessarily the same as decline. Therefore, a set of common regional indicators should be used to "separate" regions that are truly declining from those that are only shrinking (or reasonably shrinking).

The identification of peripheral rural areas in decline is usually done in two key ways: qualitatively and quantitatively.

A qualitative assessment of smart shrinkage consists of two steps. It starts with an assessment of whether the territories (communities) themselves are aware that they are going through a stage of diminishing their significance. The next step is to analyze whether the communities are implementing management

measures for smart shrinkage. As a result, a region that is diminishing smartly adopts such management measures to this shrinkage and develops an appropriate strategy of behavior.

A quantitative assessment of smart shrinkage, in contrast to a qualitative analysis, considers and accepts shrinkage as a structural condition rather than a problem to be solved. In this case, less emphasis should be placed on the fact that the region (community) has accepted shrinkage and is implementing a smart shrinkage policy and more on its results. These outcomes are studied using indicators related, in particular, to the quality of life. The main question to be answered is whether the quality of life of residents has decreased due to depopulation. As a result, a region can be defined as shrinking only if it is declining both in terms of population (and/or economy) and in terms of the quality of life of its residents. If the quality of life of residents does not decline despite the loss of population, then the region could be shrinking reasonably.

The cause-and-effect relationships between a reasonable shrinking policy and economic effects, quality of life, and community vitality are complex. This issue is exacerbated by complex depopulation processes, problematic economic development, and, as a result, significant subsidization of such territories. This requires a focus on stimulating market competition and introducing innovative technologies for social development. With appropriate analysis, it is possible to adjust the emphasis on regional development to the needs of the local population. These issues cannot be fully resolved without applying a spatial vision of rural development.

Dynamika głównych akcentów interwencji polityk klastrowych i dotyczących ich refleksji naukowych

Dynamics of the main emphases of cluster policies and of the academic reflections concerning them

Popularność podejścia klastrowego (ang. *cluster approach*) i niemal powszechne, w ostatni ćwierćwieczu, w skali gospodarek rynkowych, wysiłki na rzecz jego adaptacji, zaowocowały przepastnym katalogiem odmiennych, dostosowanych do terytorialnych uwarunkowań i wyzwań, interwencji prorozwojowych nawiązujących do – lub wręcz czerpiących z – modelu grona.

W świetle dostępnej literatury przedmiotu można zaobserwować przesunięcie pierwszoplanowych akcentów w debacie nad politykami klastrowymi. Niewątpliwie odzwierciedla ono, na poziomie meta, ewolucję samych polityk.

Głównymi osiami tego przesunięcia wydają się być 1) poziom pośredniości interwencji (z początku kierowane na powstawanie lub podmiotowe wsparcie istniejących gron, z czasem polityki przenoszą na klastry odpowiedzialność za realizację zadań publicznych) i 2) jej złożoności (z prostych narzędzi wsparcia, np. dofinansowania biura, koordynowanych z jednego poziomu administracji terytorialnej, katalog polityk rozrasta się ku szeregowi dostępnych gronom mechanizmów, przynależnych różnym wymiarom polityk). Samo przesunięcie dokonuje się natomiast wraz z rosnącą sumą indywidualnych doświadczeń płynących z wdrożeń, ale też z przechodzeniem skupień przez kolejne etap cyklu rozwoju i wiążącą się z tym zmianą potencjału jaki prezentują w obliczu identyfikowanych przez administrację terytorialną potrzeb rozwojowych.

W optyce dwóch wprowadzonych osi, podejścia daleko pośrednie i wysoce złożone reprezentowane są współcześnie przez politykę klastrową Unii Europejskiej. Zasada się ona na silnie funkcjonalnym podejściu do gron (w którym klastry wykorzystywane są jako narzędzia realizacji terytorialnych celów rozwojowych) i ujęciu horyzontalnym (w którym przenika szereg innych polityk poziomych, np. regionalnych, przemysłowych, czy innowacyjności).

W wystąpieniu, w oparciu o przegląd krajowych i wybranych regionalnych dokumentów strategicznych i programowych, podjęta zostanie próba osadzenia polityk klastrowych na dwóch zaproponowanych osiach zróżnicowania. Takie

ujęcie zasili wymagającą nieustannej refleksji dyskusję nad oczekiwaniami związanymi z wdrażaniem polityk klastrowych w Polsce.

Poruszone zostanie też zagadnienie polityki klastrowej jako kategorii opisu. Kwerenda literatury przedmiotu pokazuje, że dyskusja o zagadnieniu spętana jest swego rodzaju węzłem terminologicznym, który utrudnia namysł nad niuansami polityk klastrowych i opisem ich transformacji. Rozumienie terminu polityka klastrowa często pozostawia się intuicji, która buduje się przede wszystkim na kontekście w jakim zagadnienie polityki klastrowej jest rozważane.

Tłem do rozważań jest porterowska koncepcja klastra przemysłowego, dyskutująca zależność między specyficznie uwarunkowaną koncentracją geograficzną przedsiębiorstw a poziomem ich konkurencyjności i konkurencyjności regionów. Jej doniosłość i popularność naukowa przypada na przełom XX i XXI wieku, jednak jej praktyczne zastosowania w postaci polityk klastrowych są wciąż testowane, rozwijane oraz modyfikowane i podlegają akademickiej refleksji.

Ocena wykorzystania promocji turystycznej Małopolski oraz miasta Kraków przez gospodarzy III Igrzysk Europejskich w opinii respondentów

Evaluation of the use of tourism promotion of Malopolska and the city of Cracow by the hosts of the 3rd European Games in the opinion of respondents

III Igrzyska Europejskie odbyły się w dniach 21 czerwca – 2 lipca 2023r. W tym roku gospodarzami Igrzysk była Małopolska oraz Miasto Kraków. Zawody sportowe odbywały się w Krakowie, Tarnowie, Krynicy-Zdroju, Zakopanem, Nowym Targu, Nowym Sączu, Oświęcimiu, Myślenicach oraz Krzeszowicach. Była to największa multidyscyplinarna impreza sportowa w historii Polski i najważniejsze wydarzenie sportowe na świecie w 2023r.

Celem badania było poznanie opinii respondentów na temat organizacji Igrzysk Olimpijskich w Krakowie. Ankietowani zostali m.in. zapytani o korzyści wynikające z przeprowadzenia tak dużej i prestiżowej imprezy sportowej w Małopolsce, ocenę reklamy i przygotowania się Małopolski do tego wydarzenia oraz jakie były preferencje ankietowanych dotyczące ich uczestnictwa w Igrzyskach. Badanie zostało przeprowadzone na stuosobowej grupie za pośrednictwem udostępnionego formularza google forms, który składał się z 14 zamkniętych pytań ankietowych.

Jak pokazały wyniki badań, 25% ankietowanych w ogóle nie słyszała o planowanych Igrzyskach Olimpijskich w Polsce, a ponad połowa respondentów nie wiedziała jakie inwestycje planowane są w Małopolsce w związku z organizacją Igrzysk. Badania pokazały również, że zdaniem ankietowanych, była to doskonała okazja do promocji miasta (73 odpowiedzi), natomiast gospodarze nie przygotowali się dobrze do tego wydarzenia oraz była zbyt słaba promocja i reklama informująca o Igrzyskach organizowanych w Małopolsce (55 % ankietowanych). Ankietowani uważają również, że szansa organizacji tak prestiżowego wydarzenia sportowego nie została dobrze wykorzystana, a organizatorzy powinni wyciągnąć wnioski na przyszłość i lepiej przygotować się do podobnych rangą organizowanych wydarzeń.

MAŁGORZATA MARKOWSKA, ANDRZEJ SOKOŁOWSKI, MAŁGORZATA
MARTYNOGA, JACEK WYCHOWANEK

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Polska

Collegium Humanum – Wyższa Szkoła Menedżerska, Polska

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Polska

Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości, Polska

Internacjonalizacja i wdrażanie innowacji w dolnośląskich mikroprzedsiębiorstwach w dobie pandemii COVID 19

Internationalization and implementation of innovations in Lower Silesian micro-enterprises during COVID 19 pandemic

Pandemia spowodowała globalne problemy gospodarcze i społeczne, a okres jej trwania wytworzył nie tylko nowe rozwiązania w społeczeństwie, lecz również w przedsiębiorstwach. Światowa Organizacja Zdrowia zakończenie stanu zagrożenia zdrowia publicznego w zasięgu globalnym, czyli zakończenie pandemii, ogłosiła 5 maja 2023r., co oznaczało dla firm kolejne zmiany. Okres pandemii był dla społeczeństwa i firm czasem trudnym, a jednocześnie wymuszającym wiele nowych rozwiązań w funkcjonowaniu firm. Narzucone ograniczenia determinowały poszukiwanie nowych form pracy. W tym czasie oprócz zmian w funkcjonowaniu firm zmieniały się również potrzeby i zachowania konsumentów. Podczas kolejnych lockdownów konsument decydował o zakupie produktów z dostawą do domu, ale i o korzystaniu z wielu usług on line, oddziałując na producenta czy usługodawcę, wywołując zmiany w jego funkcjonowaniu. Wychodzenie z pandemii sprzyjało powrotowi do zachowań sprzed pandemii, co po raz wtóry narażało producenta i usługodawcę na konieczność kolejnych przekształceń, dostosowania się do rynku oraz ulepszeń. Celem pracy jest identyfikacja zmian w funkcjonowaniu firm w zakresie internacjonalizacji i wdrażania innowacji w dobie pandemii.

Badanie zrealizowane zostało na próbie 525 podmiotów gospodarczych, mikroprzedsiębiorstw z województwa dolnośląskiego. Wykorzystano wspomaganą komputerowo wywiad telefoniczny (CATI) oraz linku do badań na stronie firmy Biostat Sp. z o.o. Respondentami byli właściciele przedsiębiorstw lub

wskazane przez nich osoby posiadające wiedzę w zakresie umiędzynarodowienia/innowacyjności przedsiębiorstwa. Badania prowadzone były w marcu 2023 r. Do testowania związków między charakterystykami firmy a wdrożeniem innowacji i umiędzynarodowienia w dobie pandemii oraz współzależności między innowacjami w firmie a umiędzynarodowieniem zastosowano test niezależności chi-kwadrat.

MICHAŁ MĘCZYŃSKI, KATARZYNA KULCZYŃSKA,
BARBARA KONECKA-SZYDŁOWSKA
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska

Przemiany ekonomiczne małych miast na obszarach aglomeracyjnych w ujęciu koncepcji urban resilience

Economic development of small towns in agglomeration areas in terms of the urban resilience concept

Koncepcja resilience została wprowadzona na grunt rozwoju regionalnego w ramach dyskusji nad uwarunkowaniami i celami rozwoju zrównoważonego oraz adaptacji do zmian klimatycznych (Simme, Martin 2009). Zastosowanie tej koncepcji uległo poszerzeniu, a resilience zaczęto interpretować jako zdolność wyjścia jednostek lokalnych, np. miast ze stanu zaburzenia równowagi lub szoku rozwojowego wywołanego różnymi uwarunkowaniami. Wśród nich wymienić można następujące zakłócenia: kryzys gospodarczy, pandemię COVID-19 czy rosyjską inwazję na Ukrainę. Koncepcja ta pozwala na podstawie analizy ścieżek rozwoju określić poziom prężności i wrażliwości badanych miast na zachodzące zakłócenia. Jednostki prężne (odporne), w przeciwieństwie do jednostek wrażliwych, adaptują się lub ciągle poprawiają swoje długookresowe ścieżki rozwoju (Martin, Sunley 2006, David 2007, Martin 2010).

Celem niniejszego badania jest identyfikacja przemian ekonomicznych małych miast na obszarach aglomeracyjnych w ujęciu koncepcji urban resilience. Zakres przestrzenny analizy obejmuje 14 małych miast położonych na obszarze dwóch różnych pod względem poziomu rozwoju obszarów aglomeracyjnych: aglomeracji poznańskiej (617,0 tys. mieszkańców) w zachodniej części Polski i aglomeracji radomskiej (228,0 tys. mieszkańców) we wschodniej części Polski. W skład pierwszej z nich wchodzi 10 małych miast, drugiej natomiast 4 miasta. Zakres czasowy opracowania stanowią lata 2003-2022. Schemat postępowania badawczego obejmuje cztery etapy. W etapie pierwszym przedstawiono podstawy teoretyczne koncepcji urban resilience w wymiarze ekonomicznym. W drugim etapie dokonano syntetycznej porównawczej charakterystyki wybranych obszarów aglomeracyjnych. W trzecim etapie określono przemiany ekonomiczne małych miast w aspekcie ich prężności i wrażliwości, co pozwoliło zidentyfikować i wykreślić trajektorie ich rozwoju. W ostatnim, czwartym etapie przepro-

wadzano typologię małych miast determinowaną stopniem wpływu uwarunkowań zewnętrznych.

FRANCISZEK MRÓZ, ANNA KOLASIŃSKA

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Świadomość ekologiczna turystów na Camino de Santiago – studium eksploracyjne

Environmental awareness of tourists on the Camino de Santiago – an exploratory study

W prezentowanym opracowaniu przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych wśród turystów wędrujących szlakiem pielgrzymkowym do sanktuarium św. Jakuba w Santiago de Compostela. Celem badań było poznanie, jaka jest świadomość ekologiczna turystów wędrujących Drogą św. Jakuba, a także uzyskanie odpowiedzi, jakie są zachowania proekologiczne caminowiczów w trakcie wędrówki tym szlakiem i jakie czynniki mają kluczowy wpływ na te zachowania. Bazę empiryczną opracowania stanowią wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w grupie respondentów, którzy wędrowali Camino de Santiago na Półwyspie Iberyjskim oraz na odcinkach Drogi św. Jakuba w Polsce.

GAUKHAR AIDARKHANOVA, GULNARA NYUSSUPOVA, CHINGIZ
ZHUMAGULOV, GAUKHAR AUBAKIROVA
Al-Farabi Kazakh National University, Kazakhstan

Wpływ kryzysu gospodarczego na poziom rozwoju kapitału ludzkiego w Republice Kazachstanu

The impact of the economic crisis on the level of human capital development in the Republic of Kazakhstan

The article examines the development trends of both human capital itself and its key indicators in the Republic of Kazakhstan during the period of the economic crises of 2008-2009 and the COVID-19 pandemic. Quantitative and qualitative analysis methods were used in analyzing key indicators of human capital. To assess the level of human capital development, an index method was used, including methods of standardization and aggregation of the key indicators. Cartographic methods made it possible to identify geographical features of development, spatial relationships in the distribution of human capital indicators in the regions of the Republic of Kazakhstan.

The authors prove that one of the main reasons for the irreversible loss of human capital during the crisis is the republic's lagging behind in the transition to a modern knowledge economy based on investments in the population, primarily in its education and health. Analysis of key indicators of human capital development showed a number of problems in the social sphere of Kazakhstan, caused by territorial differentiation both in their economic development and demographic processes in the regions. As a result of the study, a spatial geodatabase of human capital indicators in the regions of the Republic of Kazakhstan for 2001-2021 was created, it was recommended to consider the country's national security from the point of view of human development, the ability of the state to ensure the timely transformation of demographic potential into human capital.

DANUTA PIRÓG

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Feminizacja usług społecznych na przykładzie sektora edukacji. Przyczyny, modele, konsekwencje

Feminization of social services on the example of the education sector. Causes, models, consequences

Celem wystąpienia jest przeanalizowanie, na przykładzie grupy zawodowej nauczycieli, procesów i mechanizmów doprowadzających do utrwalonej feminizacji większości usług społecznych. Za przedmiot rozważań wybrano sektor edukacji, który obok opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, jest jednym z najbardziej zdominowanych przez kobiety obszarów usług społecznych.

Referat będzie miał charakter teoretyczno – przeglądowy, syntetyzujący stan wiedzy i wyniki badań dotyczących procesu typizacji, w sensie profesjonalnym i statystycznym, sektora edukacji obligatoryjnej. Treść wystąpienia będzie koncentrowała się wokół następującej tezy: typizacja płciowa jakiegokolwiek grupy zawodowej nie jest istotnie niekorzystna dla odbiorców usług, ale powoduje szereg niepożądanych konsekwencji, zarówno dla podmiotów po stronie podażowej jak i popytowej.

Tercjaryzacja jest ustalonym trendem rozwojowym, w którym zapewnienie wszystkim członkom społeczeństwa równego dostępu do wysokiej jakości usług edukacyjnych jest uznawane za skuteczny czynnik postępu regionów. Stanowi też wyznacznik rangi miejscowości w sieci osadniczej i warunek do samowzmocnienia się gospodarki. Studia literatury wskazują zaś, że kraje o wysokim poziomie rozwoju notują najbardziej intensywnie nasilające się, najpierw niedobory a potem deficyty kadrowe, w sektorach wyraźnie sfeminizowanych. Niska finansowa atrakcyjność, postępująca pauperyzacja, wysoka afektywność charakteru pracy oraz nie wysłuchiwanie postulatów „różowych kołnierzyków”, doprowadza do odpływu z zawodu czynnych nauczycieli oraz do zdecydowanego spadku zainteresowania się tą profesją wśród młodzieży. W efekcie tych procesów w sektorze szkolnictwa powstają trwałe niedobory i deficyty kadrowe. Skutkują one ograniczeniem dostępu obywateli do wysokiej jakości usług edukacyjnych, co – korzystając z komercyjnych rozwiązań – są w stanie zapewnić sobie tylko określone grupy społeczne. Procesy te doprowadzają do narastania

„sortowania” jednostek i segmentacji ich w strukturze społecznej – zawodowej oraz do pogłębiania przestrzennych nierówności w rozwoju regionalnym.

KRZYSZTOF SALA, DANIEL SZOSTAK

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Uniwersytet Pomorski w Słupsku

Współczesne uwarunkowania rozwoju hotelarstwa sieciowego i systemowego w Polsce – wprowadzenie do problematyki funkcjonowania dużych przedsiębiorstw turystycznych

Contemporary conditions for the development of chain and system hotels in Poland - introduction to the functioning of large tourist enterprises

Sektor hotelarski należy do najstarszych i nieprzerwanie funkcjonujących przedsiębiorstw na świecie, których rodowód sięga czasów wczesnego średnio-wiecza. Przedsiębiorstwa hotelarskie, podobnie jak podmioty w innych sektorach gospodarki mogą funkcjonować samodzielnie lub w ramach sieci wyzwalając efekty synergiczne.

Celem publikacji jest przedstawienie bieżącej sytuacji i prognoz na przyszłość hotelarstwa sieciowego w Polsce w czasach konfliktu na Ukrainie. Dla potrzeb realizacji celów publikacji uwzględniono zagraniczne i krajowe sieci i operatorów hotelarskich. Hipoteza badawcza brzmi: Hotelarstwo sieciowe w Polsce rozwija się w sposób zrównoważony pomimo niekorzystnych czynników zewnętrznych (sytuacja postpandemiczna, wojna na Ukrainie).

Metodą badawczą zastosowaną w publikacji jest analiza danych zastanych, krytyka piśmiennicza i wywiady bezpośrednie z celowo wybranymi przedstawicielami hoteli sieciowych. W artykule wykorzystano materiały zwarte, dane statystyczne oraz netografię. Wyniki badań pozytywnie weryfikują postawioną tezę. Motywem wyboru tematyki publikacji były osobiste zainteresowania naukowe autora oraz ujawniona luka piśmiennicza.

Deglomeracja przemysłu w mieście postsocjalistycznym Europy Środkowo-Wschodniej: studium przypadku aglomeracji wrocławskiej

Industrial deglomeration in a post-socialist city in Central and Eastern Europe: a case study of Wrocław agglomeration (Poland)

Okres transformacji zapoczątkowany po 1989 r. skutkował istotnymi zmianami polityczno-gospodarczymi w Europie Środkowej i Wschodniej. Wśród szeroko analizowanych konsekwencji tych zmian wymienić można gwałtowne i niekontrolowane procesy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności dotyczące suburbanizacji i ekspansji przedmieść wokół dużych miast. Wśród rozległych sfer działalności człowieka, w których pod wpływem wspomnianych uwarunkowań doszło do istotnych zmian, należy zaliczyć problematykę działalności produkcyjnej. Oprócz naturalnych procesów gospodarczych oddziałujących na przemysł po 1989 roku w krajach Europy Środkowo-Wschodniej coraz częściej wpływ na tą strefę ludzkiej działalności odgrywały procesy deglomeracji, której towarzyszyło zjawisko suburbanizacji. Proces ten zazwyczaj kojarzony jest z funkcjami rezydencjonalnymi, niemniej jednak literatura wskazuje jednoznacznie na przenoszenie się funkcji przemysłowych z centrów na peryferia miast.

Celem wystąpienia jest wyjaśnienie procesu deglomeracji przemysłu w postsocjalistycznym mieście Europy Środkowo-Wschodniej, koncentrując się przede wszystkim na jego wymiarze przestrzennym, wykorzystując Wrocław jako studium przypadku. Badania opierały się na analizie źródeł kartograficznych z lat 1980-2023 (w przedziale co 10 lat) oraz danych z bazy REGON dla lat 2008-2020 (w przedziale co 4 lata). W badaniu przeanalizowano zmiany liczby, powierzchni i rozmieszczenia terenów oraz podmiotów przemysłowych. W badaniu wykorzystano metod statystyczne oraz techniki GIS, dzięki którym zweryfikowano rozmieszczenie przemysłu w ujęciu dynamicznym.

Na podstawie badań zauważono, że szczyt deglomeracji przemysłowej we Wrocławiu nastąpił w latach 90. XX wieku. Natomiast, najwięcej podmiotów przemysłowych migrowało z miasta do strefy podmiejskiej w latach 2012-2016.

Oznacza to, że największe tereny przemysłowe przeniosły się poza rdzeń miejski już w ubiegłym wieku, niemniej jednak rozdrobniona struktura mniejszych przedsiębiorstw przemysłowych poskutkowała ich wyparciem poza miasto w latach późniejszych. Obecnie strefa podmiejska odgrywa coraz bardziej dominującą rolę w działalności przemysłowej w obrębie aglomeracji, dostosowując się do imperatywów polityki zrównoważonego rozwoju.

MATYLD A SIWEK, BEATA PALIŚ

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Uniwersytet Jagielloński, Polska

Zrównoważony rozwój w ofercie turystyki motywacyjnej

Sustainability in the incentive tourism offer

Turystyka motywacyjna jest jedną z form turystyki biznesowej, która do czasu pandemii Covid-19 prężnie się rozwijała. Zakaz podróżowania oraz spotkań, który był konsekwencją wprowadzonych restrykcji, odcisnął ogromne piętno na branży, powodując jej zahamowanie, drastyczny spadek dochodów oraz konieczne redukcje kadrowe. Jedynym pozytywnym aspektem było przyspieszenie rozwoju technologicznego i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań, które są wartościowe jeśli traktuje je się jako wsparcie spotkań organizowanych „na żywo”, a nie tylko w świecie cyfrowym. Czas globalnego kryzysu, jakim była pandemia Covid-19, zmusił też do refleksji, przemyślenia i zweryfikowania działań podejmowanych przez branżę. Szczególnie nasiliły się te, które wiążą się z równoważonym rozwojem, dbałością o środowisko, lokalną społeczność czy zdrowiem fizycznym i psychicznym poszczególnych jednostek.

Celem niniejszego artykułu jest wskazanie najważniejszych aspektów zrównoważonej turystyki oraz weryfikacja czy i w jaki sposób branża turystyki motywacyjnej wdraża adekwatne działania służące zrównoważonemu rozwojowi. Badania skoncentrowano w szczególności w obrębie aspektów związanych z cechami turystyki motywacyjnej, zakresem oferty oraz problematyki dotyczącej zasad, jakimi powinny się kierować przedsiębiorstwa mające w swojej ofercie tego rodzaju produkty. Starano się również przedstawić czy i jakie zmiany nastąpiły w zakresie ofert oraz podejmowanych działań po globalnej pandemii.

W badaniu zastosowano metody kwerendy źródeł internetowych oraz drukowanych, w postaci literatury czy adekwatnych raportów. Ponadto, przeprowadzono wywiady pogłębione z przedstawicielami branży turystycznej, w celu weryfikacji działań praktycznych w zakresie wdrażania narzędzi zrównoważonego rozwoju do oferty turystyki motywacyjnej.

Wnioski: Badania dowiodły, że branża turystyki motywacyjnej podejmuje szereg działań w zakresie zrównoważonego rozwoju, co jest zauważalne również w ofercie turystyki motywacyjnej. Wyniki badań potwierdziły, że podstawową wytyczną kształtowania zrównoważonej turystyki motywacyjnej jest potrzeba odbudowy branży MICE po pandemii COVID-19, a odbudowa ta powinna

uwzględniać założenia turystyki zrównoważonej, co wpisuje się światowe trendy na międzynarodowym rynku przemysłu spotkań.

Wsparcie środkami publicznymi małopolskich przedsiębiorstw w warunkach kryzysu gospodarczego

Supporting Małopolska enterprises with public funds in conditions of economic crisis

W obliczu rosnących wyzwań, jakie niesie za sobą globalny kryzys gospodarczy wywołany pandemią COVID-19, wojną w Ukrainie i na Bliskim Wschodzie oraz skutkami wynikającymi ze zmian klimatu, kluczowe staje się efektywne wsparcie sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), tak w wymiarze ogólnopolskim jak i regionalnym. Niniejszy referat skupia się na analizie i potencjalnej roli Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 (PO FEM 2021-2027) w kontekście wsparcia małopolskiego biznesu. Program ten, realizowany w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, stanowi odpowiedź na potrzeby gospodarcze regionu, kładąc szczególny nacisk na innowacyjność, internacjonalizację oraz zrównoważony rozwój.

W referacie przedstawione zostaną główne założenia PO FEM 2021-2027, ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów wsparcia skierowanych bezpośrednio do przedsiębiorców. Analiza obejmie sposób alokacji środków, kryteria wyboru projektów oraz przewidywane efekty dla lokalnej gospodarki. Ponadto omówione zostaną wyzwania i bariery, jakie mogą napotkać przedsiębiorcy w procesie aplikowania o fundusze oraz zaproponowane zostaną rozwiązania mające na celu ułatwienie dostępu do wsparcia finansowego.

Referat będzie również zawierał analizę przypadku Małopolskiej Tarczy Antykryzysowej, w ramach której MCP, w imieniu Zarządu Województwa Małopolskiego, realizował projekt grantowy pod nazwą Pakiet przedsiębiorczości. Jego celem było wsparcie małopolskich MŚP w okresie trudności finansowych spowodowanych epidemią COVID-19. Głównymi narzędziami były bony rekompensacyjne oraz bony dla samozatrudnionych, które zapewniały wsparcie przedsiębiorcom w utrzymaniu płynności finansowej oraz zachowaniu miejsc pracy w tym trudnym dla nich czasie.

Podsumowując, referat ma na celu nie tylko przedstawienie PO FEM 2021-2027 jako narzędzia wsparcia w czasie kryzysu gospodarczego, ale również

zwrócenie uwagi na znaczenie adaptacji strategii finansowych i biznesowych w kontekście dynamicznie zmieniających się warunków rynkowych. Jego zadaniem jest także zachęcenie przedsiębiorców do aktywnego uczestnictwa w programach unijnych oraz podkreślenie roli odpowiedzialnego planowania i zarządzania w procesie rozwoju regionalnego biznesu.

Rozwiązania wspomagające przedsiębiorców w okresie kryzysu gospodarczego

Solutions supporting entrepreneurs during the economic crisis

Jednym z rozwiązań wspomagających przedsiębiorców w okresie kryzysu gospodarczego mogą być waluty lokalne, klasyfikowane jako tzw. alternatywne systemy wymiany (lokalne systemy pieniężne), będące oddolną inicjatywą, regionalnie zorientowaną federacją zdecentralizowanych, niezależnych podmiotów, jakie kierują się zasadami oddolnej demokracji kontrolowaną przez obywateli lub grupy obywatelskie, stanowiącą jeden z instrumentów wsparcia stabilności gospodarczej.

Przedmiotem analizy jest system waluty lokalnej w Polsce, zaś cele pracy wskazanie, w jaki sposób waluta lokalna może wspomagać przedsiębiorców w czasie kryzysu gospodarczego.

Zastosowane metody badawcze: analiza krytyczna piśmiennictwa, metoda porównawcza, metoda statystyczna.

Wyniki badania: waluta lokalna stanowi narzędzie (rozwiązanie, instrument) wspomagania podmiotów gospodarczych w okresie kryzysu gospodarczego. Pozwala na uzupełnienie ilości środka wymiany w obiegu lokalnym, wspiera lokalny rozwój gospodarczy, zaś w dłuższej perspektywie przyczynia się do zmniejszenia stopy bezrobocia oraz zrównoważonego rozwoju w gospodarce lokalnej.

PAWEŁ SZEWCZYK

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Polska

**Dojrzałość procesowa producentów i dystrybutorów
energii elektrycznej i ciepła systemowego w Polsce
– szansa na zwiększenie efektywności w warunkach
kryzysu gospodarczego**

***Process maturity of electricity and district heat producers
and distributors in Poland – an opportunity to increase
efficiency under conditions of economic crisis***

Przedmiotem referatu jest dojrzałość procesowa producentów i dystrybutorów ciepła systemowego i energii elektrycznej w Polsce. Wybór takiego tematu ma swoje uzasadnienie zarówno merytoryczne, jak i wynikające z osobistych zainteresowań naukowych i realizowanej praktyki konsultingowej autora.

Kryzysy gospodarcze, a także towarzysząca im rosnąca dynamika zmian rynkowych, postępująca cyfryzacja i digitalizacja, coraz większe oczekiwania i mobilność klientów, wszystko to powoduje, że przedsiębiorstwa stają przed wyzwaniem uelastycznienia swoich struktur, aby móc na bieżąco dostosowywać się do zmieniającego się otoczenia i dostarczać swoim klientom najwyższy poziom produktów oraz usług. Żeby to zrobić, coraz więcej przedsiębiorstw decyduje się na wdrożenie elementów zarządzania procesowego, charakteryzującego się elastycznością i koncentracją na dostarczaniu wartości dla klienta. Sytuacja ta powoduje, że podejście procesowe do zarządzania staje się coraz bardziej powszechne, a zainteresowanie tą koncepcją rośnie.

Podnoszenie poziomu dojrzałości może przynieść korzystne rezultaty zwłaszcza organizacjom, które realizują swoją działalność na rynkach, które działają w warunkach kryzysu gospodarczego, a w konsekwencji stoją wobec wyzwań związanych z potrzebą implementacji wielu zmian. Bez wątpienia takim obszarem jest polski rynek producentów i dystrybutorów ciepła systemowego oraz energii elektrycznej. Konieczność modernizacji przestarzałej infrastruktury, potrzeba zwiększenia dostępu do ciepła systemowego, przyjęte zobowiązania wobec Unii Europejskiej, w tym w szczególności: zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału źródeł odnawialnych w miksie energetycznym oraz wzrost efektywności energetycznej – wszystko to powoduje, że

w najbliższym czasie rynek ciepłownictwa i elektroenergetyki będzie jednym z najbardziej dotkniętych zmianami rynków w Polsce, a podmioty go tworzące będą musiały wykazać się dużą elastycznością, sprawnością oraz szybkością w projektowaniu i wdrażaniu zmian organizacyjnych.

ALIAKSANDR TARASIONAK

Uniwersytet Pomorski w Słupsku, Polska

Czynnik turystyki dla zwiększenia odporności przedsiębiorstw przemysłowych

Factor of Tourism for Increasing the Industrial Companies Resilience

The subject of the work is tourism opportunities for resilience of industrial companies. The purpose of the work is an explanation how a factor of tourism can be used by industrial companies in a positive manner. The research methods used are observation, case study, interview.

The most important research results, conclusions and recommendations are following. In case an industrial crisis is caused by a reduction of the end consumers demand, then industrial companies face the problem of increased competition. In such market conditions, the more loyal customers a company has, the more resilient it is. Some industrial companies use effectively the factor of tourism in order to build a loyal audience. Depending on the industrial branch and the type of production, industrial entrepreneurs may consider tourism as an opportunity for:

1. direct sales of their products;
2. increasing the impact of marketing communications on consumers;
3. strategic marketing;
4. the family business development.

For each of those directions, there are analyzed case studies as beneficial lessons learned: 1. “Thun” (production of souvenirs for tourists – direct sales of products), 2. “Warsteiner” and “Żywiec” (attractions and hospitality services for ordinary tourists as well business partners – intermediaries and suppliers), 3. “Spielaland” amusement park (the platform for strategic marketing of various industrial companies from polygraphy (“Ravensburger”) to car production (BMW)). Using the fourth opportunity – the family business development through tourism – most often has an emotional basis for hobbies of entrepreneurs’ relatives. In this case, tourism is not a factor for increasing the company's resilience, but can become an additional problem during a crisis.

ANH TOAI LE, LESZEK BUTOWSKI, ŁUKASZ

QUIRINI-POPLAWSKI

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Uniwersytet Łódzki, Polska

Polska Akademia Nauk, Polska

Bibliometryczna analiza badań ekoturystyki za pomocą narzędzia VOSviewer

A bibliometric analysis of ecotourism research using the VOSviewer Tool

Ecotourism is one of the forms of sustainable tourism that aims to meet the needs of sustainable development worldwide (Fennell, 2008). The concept of ecotourism gained popularity due to the negative social and environmental impacts associated with mass tourism, which places more emphasis on income and growth rather than the conservation of the environment and the sociocultural goals of the community (Ziffer, 1989). The increasing popularity of ecotourism at the global level has opened up many opportunities for research in this field. Moreover, the availability of numerous ecotourism-related publications has increased the demand for conducting research to examine and analyze their characteristics, trends and impacts (Hasana et al., 2022). Bibliometrics is a technique for examining the evolving principles over time based on the social structure, concepts and intelligence of a given field (Zupic & Čater, 2015). It utilizes representative abstracts from existing literature to analyze and categorize bibliographic documents (Suban et al., 2021). As a result, researchers employ this analysis to identify developing trends, intellectual structures and research characteristics, and to gain deeper insights into collaboration models within a specific field of existing literature (Donthu et al., 2021).

In order to fill the existing gaps, this study aims to conduct a bibliometric analysis of ecotourism literature in the period from 2002 to 2022 using VOSviewer software. The results indicate that ecotourism is an important research field, with a continuous increase in the number of academic articles and citations from 2002 to 2022. A total of 572 journals have contributed to publishing, with the Journal of Ecotourism topping the list, followed by the Journal of Sustainable Tourism, Sustainability, African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure, and the Journal of Environmental Protection and Ecology. The most

‘efficient’ authors are Mauricio Carvache-Franco co-authored by Wilmer Carvache-Franco and Orly Carvache-Franco, while the authors receiving the largest number of citations are David Weaver and Amanda Lee Stronza. In terms of collaboration, the study shows that most collaboration in the field of ecotourism occurs between developed countries, or between developed and developing countries, while collaboration between developing countries is still limited even though these countries have great potential for ecotourism development. Academic articles are mainly published in the United States, China, Indonesia, Malaysia, Australia and the United Kingdom. These are countries with a long-standing academic tradition or great potential in ecotourism. The study identified four main thematic areas: (a) the involvement of local communities and stakeholders in ecotourism management and development in protected areas; (b) ecotourists’ perceptions, attitudes and behaviours; (c) the use of technology and environmental management to support ecotourism development planning and management; and (d) biodiversity conservation and sustainable development in ecotourism. This study suggests that decision-making based on data, stakeholder participation and climate adaptation in the planning and management of ecotourism is attracting the attention of researchers worldwide.

Key words: Ecotourism; bibliometric analysis; sustainable development; VOSviewer

References

- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285–296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
- Fennell, D. A. (2008). Ecotourism and the Myth of Indigenous Stewardship. *Journal of Sustainable Tourism*, 16(2), 129–149. <https://doi.org/10.2167/jost736.0>
- Hasana, U., Swain, S. K., & George, B. (2022). A bibliometric analysis of ecotourism: A safeguard strategy in protected areas. *Regional Sustainability*, 3(1), 27–40. <https://doi.org/10.1016/j.regsus.2022.03.001>
- Suban, S. A., Madhan, K., & Shagirbasha, S. (2021). A bibliometric analysis of Halal and Islamic tourism. *International Hospitality Review*. <https://doi.org/10.1108/IHR-05-2021-0038>
- Ziffer, K. A. (1989). Ecotourism: The uneasy alliance. *Conservation International*, 1.
- Zupic, I., & Čater, T. (2015). Bibliometric Methods in Management and Organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429–472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>

Porozumienia przedsiębiorców jako sposób obrony przed kryzysem gospodarczym – szansa dla gospodarki czy naruszenie konkurencji?

Entrepreneurs' agreements as a way of defence against an economic crisis – chance for an economy or violation of competition?

Jednym ze sposobów obrony przed kryzysem gospodarczym jest zawieranie przez przedsiębiorców różnego rodzaju porozumień. Mogą być one korzystne zarówno dla przedsiębiorców, którzy je zawierają, jak i dla całej gospodarki. Choć tego rodzaju kooperacja co do zasady nie powinna budzić wątpliwości w kontekście ochrony konkurencji, to jednak nie można wykluczyć sytuacji, że przedmiot tych porozumień będzie naruszał jedną z fundamentalnych zasad gospodarki rynkowej, jaką jest konkurencja. Dlatego też ważne jest, aby wszelkie postanowienia umowne, na które decydują się przedsiębiorcy, były wcześniej analizowane w kontekście rozwiązań prawnych zawartych w ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. 1689 z późn. zm.).

Celem wystąpienia jest nakreślenie granic prawnych, w ramach których przedsiębiorcy mogą nawiązywać kooperację bez narażenia się na sankcje prawne określone we wspomnianej wyżej ustawie. Podstawę normatywną rozważań stanowią przepisy ww. ustawy. Zastosowaną metodą badawczą jest analiza tekstu prawnego z uwzględnieniem poglądów doktryny oraz orzecznictwa sądowego. W oparciu o przeprowadzoną analizę sformułowane zostaną wnioski dotyczące zmian ustawodawczych, dzięki którym rozwiązania prawne przyjęte w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów będą bardziej dostosowane do wahań gospodarczych.

MIROŚLAW WÓJTOWICZ

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej, Polska

Przekształcenia brazylijskiego przemysłu samochodowego w obliczu przedłużającego się kryzysu gospodarczego

Transformation of the Brazilian automotive industry in the face of a prolonged economic crisis

Celem referatu jest zbadanie zmian, które zaszły w brazylijskim przemyśle samochodowym w ostatnich latach. Szczególną uwagę zwrócono na zmiany jakie dokonały się w wielkości oraz strukturze produkcji, wielkości zatrudnienia oraz liczbie i rozmieszczeniu zakładów tego sektora w Brazylii. Zbadano także zmiany w wielkości popytu wewnętrznego oraz wielkości i strukturze geograficznej wymiany handlowej wyrobami tego sektora.

Światowy kryzys gospodarczy 2008 r. jedynie nieznacznie spowolnił rozwój przemysłu samochodowego w Brazylii, którego produkcja była nastawiona głównie na rynek wewnętrzny oraz eksporty do państw ościennych. Rosnący popyt krajowy sprawiał, że sektor ten zwiększał nakłady na nowe inwestycje i rozwijał produkcję. W 2013 r. wyprodukowano ponad 3,7 mln pojazdów, co było rekordową wielkością w całej dotychczasowej historii tego przemysłu w Brazylii. W kolejnych latach pojawiły się już pierwsze symptomy kryzysu gospodarczego, które szczególnie odbiły się na spadku popytu na nowe auta, co przełożyło się na ograniczenie produkcji, do niespełna 2,2 mln sztuk w 2016 r. W kolejnych latach sytuacja uległa nieznacznej poprawie, co znalazło swoje potwierdzenie we wzroście produkcji do poziomu ponad 2,9 mln sztuk w 2019 r. Jednakże już w kolejnym roku w wyniku pandemii Covid-19 oraz związanych z nią ograniczeń w produkcji a także trudności funkcjonowania globalnych łańcuchów dostaw sektor ten odnotował spektakularny spadek produkcji do poziomu nieznacznie przekraczającego 2 mln sztuk. W kolejnych latach produkcja nieznacznie wzrosła osiągając poziom 2,37 mln pojazdów w 2022 r. Warto jednak zaznaczyć, że po inwestycjach z początku drugiej dekady XXI wieku brazylijski przemysł samochodowy osiągnął w latach 2017-21 moce produkcyjne na poziomie 5,05 mln pojazdów, które w ostatnim okresie ograniczono do 4,5 mln sztuk, co i tak było wielkością jedynie nieznacznie w ponad połowie wykorzystaną w świetle wielkości produkcji w 2022 r. W 2017 r. funkcjonowało w Brazylii 31 producentów samochodów, którzy dysponowali 67 fabrykami zlokaliz-

zowanymi w 11 stanach. Natomiast w 2022 r. na rynku pozostało 26 producentów z 57 fabrykami pojazdów w 9 stanach. Jeszcze bardziej drastyczne spadki dotknęły w tym samym okresie producentów części dilerów samochodowych. Liczba zakładów i biur producentów części samochodowych w latach 2017-2022 zmniejszyła się z 590 do 498, natomiast z przypadku dilerów z 5592 do 4080. Nakładanie się kolejnych kryzysów o różnej genezie sprawiło, iż rozwój brazylijskiego przemysłu samochodowego, który traktowany był na początku drugiej dekady XXI wieku jako bardzo perspektywiczny i przyciągający inwestycje zagranicznych koncernów, został zahamowany. Otwartym pozostaje pytanie kiedy Brazylii uda się wyjść z tej sekwencji kryzysów i na tyle pobudzić popyt wewnętrzny lub zwiększyć eksport aby sektor ten mógł w pełni wykorzystać zainstalowane moce produkcyjne.

ZBIGNIEW ZIOŁO

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej, Polska

Uwarunkowania rozwoju działalności przedsiębiorstw przemysłowych warunkach kryzysu gospodarczego

Determinants of the development of industrial enterprises in the conditions of the economic crisis

Przyjmujemy założenie, że przedsiębiorstwa przemysłowe są jednym z podstawowych elementów wpływających na rozwój i podnoszenia konkurencyjności różnej skali układów przestrzeni gospodarczej, społecznej i kulturowej. Na tym tle podjęta zostanie analiza zmian zachowań przedsiębiorstw w zmieniających się warunkach, głównie w wyniku pojawiających się sytuacji kryzysowych. Przedsiębiorstwa w zależności od potencjału wytwórczego oraz zasięgu powiązań przestrzennych spełniają różnorodne funkcje, wpływające na zmiany różnej skali układów przestrzennych. Wśród nich wyróżniamy przedsiębiorstwa o funkcjach: podstawowych (o znaczeniu światowym i krajowym), komplementarnych (pracujących na potrzeby przedsiębiorstw podstawowych), oraz przedsiębiorstwa o funkcjach regionalnych i lokalnych. W różnym zakresie kształtują one powiązania pasywne m.in. w zakresie: technologicznym, aktywizacji źródeł zaopatrzenia surowcowego, energetycznego i kapitałowego oraz powiązania aktywne, obejmujące m.in.: rynki zbytu, aktywizację regionalnych i lokalnych zasobów pracy, poziom zatrudnienia i zasilanie finansowe gospodarstw domowych, czy przebudowę instytucjonalną miejsc ich lokalizacji. W znaczącym stopniu na możliwości i kierunki rozwoju przedsiębiorstw, wpływają kryzysy gospodarcze, które oddziałują na zmieniające się uwarunkowania ich działalności w skali światowej, kontynentalnej, krajowej i regionalnej. Wpływają one na zmiany zachowań przedsiębiorstw, które mogą prowadzić do ich: zanikania, stopniowej recesji, stagnacji, rozwoju a także mogą się pojawiać nowe przedsiębiorstwa znajdujące swoje miejsce na określonym rynku. Wśród uwarunkowań światowych podstawowy wpływ wywierają: postępująca polaryzacja ekonomiczna przestrzeni gospodarczej, która często zmienia sytuację polityczną, w tym wywołuje konflikty militarne (np. na Bliskim Wschodzie, na Ukrainie czy w krajach afrykańskich); istniejące i potencjalne kryzysy pandemiczne; rozrywające się sieci powiązań kapitałowych, finansowych, surowcowych, energetycznych, rynkowych; nasilające się ocieplenie klimatyczne; migracje ludności będą-

ce wynikiem m.in. postępującego zróżnicowania światowego potencjału ekonomicznego i jakości życia a także z uwarunkowaniami politycznymi wynikające z jakości zarządzających elit. Uwarunkowania światowe oddziałują na przestrzeń europejską. Przejawiają się one w masowym napływie ludności z innych kręgów kulturowych, mającej trudności adaptacyjne do warunków europejskich oraz w osłabianiu procesów rozwojowych i hamowania integracji społeczno-gospodarczy krajów unijnych. Na zachowania krajowych przedsiębiorstw przemysłowych wpływa: znaczący udział przedsiębiorstw zagranicznych, które realizuje cele działalności podporządkowane decyzjom siedzib zarządów występujące na terenie innych krajów; stosunkowo niższy poziom konkurencyjności polskich produktów i usług; wyczerpywanie się prostych rezerw zasobów pracy; stosunkowo mała innowacyjność produktów i wytwarzanie mniej skomplikowanych produktów po niskich kosztach.

Na zahamowanie pogarszających się warunków rozwoju przedsiębiorstw mogą wpływać: konieczne zmiany źródeł energii i odejście od węgla kamiennego; bariera demograficzna, głównie proces starzenia się społeczeństwa i spadający potencjał zasobów pracy. W celu pobudzania procesów rozwojowych gospodarki, w tym działalności przedsiębiorstw przemysłowych, ważną rolę odgrywa: odpowiednia polityka prorodzinna, rozwój usług zdrowotnych, dostosowanie edukacji dla potrzeb nowoczesnej gospodarki, podniesienia jakości instytucji publicznych i elit zarządzających.

WYKAZ OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH
KONFERENCJI NAUKOWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO
PROBLEMATYCE GEOGRAFII PRZEMYSŁU I USŁUG

LIST OF NATIONAL AND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES
IN THE SERIES FOCUSED ON INDUSTRIAL AND SERVICE GEOGRAPHY

Organizatorzy / Organisers:

Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji

Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii
Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Komisja Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego

Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich w Krakowie

Sekcja Gospodarki Przestrzennej Komisji Nauk Ekonomicznych PAN
Oddz. w Krakowie / Komisja Nauk Ekonomicznych i Statystyki PAN
Oddz. w Krakowie

Wykaz konferencji / Conference list:

Geografia przemysłu w akademickim kształceniu nauczycieli geografii, Kraków,
9-10 grudnia 1985 r.

Zakład przemysłowy w akademickim kształceniu nauczycieli geografii, Kraków,
15-17 grudnia 1986 r.

Problematyka ośrodka przemysłowego w akademickim kształceniu nauczycieli geografii, Kraków, 30 listopada-2 grudnia 1987 r.

Problematyka okręgu przemysłowego w akademickim kształceniu nauczycieli geografii, Kraków, 12-13 grudnia 1988 r.

Regionalne problemy uprzemysłowienia – zagadnienia teoretyczno-poznawcze,
Kraków, 27-28 listopada 1989 r.

Problemy przemysłu rolno-spożywczego w badaniach geograficznych, Kraków,
26-27 listopada 1990 r.

Geografia przemysłu w warunkach nowego systemu gospodarowania. Problemy badawcze i odzwierciedlenie ich w kształceniu nauczycieli, Kraków, 2-4 grudnia 1991 r.

Funkcjonowanie przedsiębiorstw przemysłowych w zmieniających się warunkach gospodarowania, Kraków, 23-25 listopada 1992 r.

Zachowania przestrzenne przemysłu w zmieniających się warunkach gospodarowania, Kraków, 8-10 listopada 1993 r.

Wpływ procesów transformacji gospodarki narodowej na funkcjonowanie jednostek gospodarczych i układów przestrzennych, Kraków, 5-6 grudnia 1994 r.

Osiągnięcia i kierunki badawcze geografii przemysłu w ośrodkach akademickich, Kraków, 4-5 grudnia 1995 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej (I), Kraków, 9-10 grudnia 1996 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej (II), Kraków, 8-9 grudnia 1997 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej (III), Kraków, 7-8 grudnia 1998 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej (IV), Kraków, 6-7 grudnia 1999 r.

Przemiany struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej, Kraków, 4-5 grudnia 2000 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych, Kraków, 3-4 grudnia 2001 r.

Przemysł w procesie globalizacji, Kraków, 2-3 grudnia 2002 r.

Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju przemysłu, Kraków, 1-2 grudnia 2003 r.

XX Jubileuszowa Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. Efekty restrukturyzacji polskiej przestrzeni przemysłowej, Kraków, 6-7 grudnia 2004 r.

XXI Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. Procesy transformacji przemysłowych układów regionalnych na tle zmieniającego się otoczenia, Kraków, 5-6 grudnia 2005 r.

XXII Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. Problemy metodologiczne geografii przemysłu, Kraków, 4-5 grudnia 2006 r.

XXIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Wpływ procesów globalizacji i integracji europejskiej na transformację struktur przemysłowych*, Kraków, 3-4 grudnia 2007 r.

XXIV Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Funkcje przemysłu i usług w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego* (24th International Scientific Conference on Functions of Industry and Services in the Development of Information Society), Kraków, 1-2 grudnia (December) 2008 r.

XXV Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Procesy transformacji przemysłu i usług w regionalnych i krajowych układach przestrzennych* (25th Jubilee International Scientific Conference on The Processes of Transformation of Industry and Services in Regional and National Spatial Systems), Kraków, 30 listopada (November) – 1 grudnia (December) 2009 r.

26. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Wpływ kryzysu na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz zmiany struktur przestrzennych przemysłu i usług* (26th International Scientific Conference on Impact of Crisis on the Activity of Enterprises and Changes in the Spatial Structures of Industry and Services), Kraków, 6-7 grudnia (December) 2010 r.

27. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Wpływ innowacyjności na rozwój przedsiębiorstw i gospodarki w układach przestrzennych* (27th International Scientific Conference on The Effect of Innovation on the Development of Enterprises and Economy in Spatial Systems), Kraków, 5-6 grudnia (December) 2011 r.

28. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przemysł i usługi w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy* (28th International Scientific Conference on Industry and Services in the Development of Knowledge-based Economy), Kraków, 3-4 grudnia (December) 2012 r.

29. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Zmiany struktury przestrzennej przemysłu i usług w warunkach kryzysu gospodarczego* (29th International Scientific Conference on Changes in the Spatial Structure of Industry and Services under Economic Crisis Conditions), Kraków, 2-3 grudnia (December) 2013 r.

30. Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Problematyka badawcza przemian strukturalnych przemysłu i usług w układach przestrzennych* (30th Jubilee International Scientific Conference on Structural Transformations of Industry and Services in Spatial Systems - Research-related Issues), Kraków, 1-2 grudnia (December) 2014 r.

31. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju przemysłu i usług* (31st International Scientific Conference on Inter-

national Determinants for the Development of Industry and Services), Kraków, 7-8 grudnia (December) 2015 r.

32. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Rola przemysłu i usług w rozwoju społeczno-gospodarczym układów przestrzennych* (32nd International Scientific Conference on *International The Role of Industry and Services in Socioeconomic Development of Spatial System*), Kraków, 5-6 grudnia (December) 2016 r.

33. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przemiany strukturalne przemysłu i usług w układach przestrzennych* (33rd International Scientific Conference on *Structural Transformations of Industry and Services in Spatial Systems*), Kraków, 4-5 grudnia (December) 2017 r.

34. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Problematyka badawcza geografii przemysłu i usług* (34th International Scientific Conference on *Research Issues in Geography of Industry and Services*), Kraków, 3-4 grudnia (December) 2018 r.

35. Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Funkcje przemysłu i usług w rozwoju społeczno – ekonomicznym układów przestrzennych* (35th Jubilee International Scientific Conference on *The Functions of Industry and Services in the Socio-Economic Development of Spatial Systems*), Kraków, 2-3 grudnia (December) 2019 r.

36. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przemiany strukturalne przemysłu i usług* (36th International Scientific Conference on *Structural Changes in Industry and Services*), Kraków, 7-8 grudnia (December) 2020 r.

37. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Wpływ pandemii na przemiany przemysłu i usług* (37th International Scientific Conference on *Impact of the Pandemic on the Transformation of Industry and Services*), Kraków, 6-7 grudnia (December) 2021 r.

38. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Zachowania przemysłu i usług w warunkach kryzysu gospodarczego* (38th International Scientific Conference on *Industry and Service Behaviour in the Economic Crisis*), Kraków, 5-6 grudnia (December) 2022 r.

oprac. Wioletta Kilar, Monika Plaziak, Agnieszka Brzosko-Sermak

WYKAZ OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH KONFERENCJI NAUKOWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO PROBLEMATYCE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

LIST OF NATIONAL AND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES FOCUSED ON ENTREPRENEURSHIP

Organizatorzy / Organisers:

Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji

Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii
Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Komisja Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego

Wydawnictwo Nowa Era

Fundacja „Edukacja dla Społeczeństwa”

Wykaz konferencji / Conference list:

Pierwsza Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość a współczesne wyzwania cywilizacyjne*, Kraków, 27-28 września 2004 r.

II Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w podnoszeniu konkurencyjności społeczeństwa i gospodarki* ze specjalną sesją *Rola etyki w przedsiębiorczości*, Kraków, 10-11 października 2005 r.

III Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w aktywizacji gospodarczej*, Kraków, 9-10 października 2006 r.

IV Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w gospodarce opartej na wiedzy* ze specjalną sesją nt. *Rola etyki w przedsiębiorczości*, Kraków, 8-9 października 2007 r.

V Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego* połączona z I Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 6-7 października 2008 r.

VI Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość w warunkach integracji europejskiej* połączona z II Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 5-6 października 2009 r.

VII Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość w warunkach globalizacji* połączona z III Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 4-5 października 2010 r.

8. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w edukacji* (8th International Scientific Conference on *The Role of Entrepreneurship in Education*) połączona z 4. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 3-4 października (October) 2011 r.

9. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość w warunkach kryzysu gospodarczego* (9th International Scientific Conference on *Entrepreneurship in the Conditions of Economic Crisis*) połączona z 5. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 8-9 października (October) 2012 r.

10. Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w rozwoju firm i układów przestrzennych* (10th Jubilee International Scientific Conference on *The Role of Entrepreneurship in the Development of Enterprises and Spatial Systems*) połączona z 6. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 7-8 października (October) 2012 r.

11. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym układów przestrzennych* (11th International Scientific Conference on *The Role of Entrepreneurship in Socio-Economic Development of Spatial Systems*), połączona z 7. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 6-7 października (October) 2014 r.

12. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość jako czynnik rozwoju układów lokalnych* (12th International Scientific Conference on *Entrepreneurship as a Factor in the Development of Local Systems*), połączona z 8. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 5-6 października (October) 2015 r.

13. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Międzynarodowe i krajowe uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości w układach przestrzennych* połączona z 13th Scientific Conference on *International and Domestic Conditions for the Development of Entrepreneurship in Spatial Systems*) połączona z 9. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 10-11 października (October) 2016 r.

14. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość w rozwoju układów regionalnych* (14th International Scientific Conference on *Entrepreneur-*

ship in the Development of Regional Systems), połączoną z 10. Jubileuszowym Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 9-10 października (October) 2017 r.

15. Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. Problematyka badawcza funkcji przedsiębiorczości w rozwoju układów przestrzennych (15th Jubilee International Scientific Conference on The Functions of Entrepreneurship in the Development of Spatial Systems – Research-related Issues), połączoną z 11. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 8-9 października (October) 2018 r.

16. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Rola edukacji w zakresie przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-ekonomicznym i kulturowym” (16th International Scientific Conference on The Role of Entrepreneurship Education In the Socio-Economic and Cultural Development), połączoną z 12. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 7-8 października (October) 2019 r.

17. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Przedsiębiorczość jako czynnik rozwoju regionalnego i lokalnego” (17th International Scientific Conference on Entrepreneurship as a Stimulant of regional and Local Development), połączoną z 13. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 5-6 października (October) 2020 r.

18. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Rola przedsiębiorczości w rozwoju podmiotów gospodarczych” (18th International Scientific Conference on The Role of Entrepreneurship in the Development of Businesses), połączoną z 14. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 11-12 października (October) 2021 r.

19. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Problematyka przedsiębiorczości w warunkach zmienności otoczenia krajowego i międzynarodowego” (19th International Scientific Conference The Role of Entrepreneurship in the Development of Business), połączoną z 15. Jubileuszowym Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 10-11 października (October) 2022 r.

20. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Problematyka przedsiębiorczości lokalnej” (20th International Scientific Conference The Role of Local Entrepreneurship), połączoną z 16. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości i Przedmiotów ekonomicznych, Kraków, 9-10 października (October) 2023 r.

*oprac. Wioletta Kilar, Monika Plaziak, Karolina Smętkiewicz,
Agnieszka Brzosko-Sermak*

WYKAZ TOMÓW „PRAC KOMISJI GEOGRAFII PRZEMYSŁU
POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOGRAFICZNEGO” ORAZ WCZEŚNIEJ
WYDAWANYCH PRAC ZBIOROWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO
PROBLEMATYCE GEOGRAFII PRZEMYSŁU

LIST OF VOLUMES "STUDIES OF THE INDUSTRIAL GEOGRAPHY
COMMISSION OF THE POLISH GEOGRAPHICAL SOCIETY"
AND EARLIER COLLECTIVE WORKS PUBLISHED IN THE INDUSTRIAL
GEOGRAPHY SERIES

„Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego” to czasopismo wydawane od 2000 roku (początkowo jako seria wydawnicza o charakterze monograficznym) przez Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz Komisję Geografii Przemysłu PTG. Poszczególne tomy zawierają prace wpisujące się w problematykę określoną tytułem danego numeru. Od 2013 r. wydawane są cztery tomy w roku. Czasopismo jest indeksowane od 2018 r. w bazie Web of Science Core Collection – Emerging Sources Citation Index, a także w innych bazach czasopism i bibliotekach cyfrowych m.in. BazEkon, BazHum, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, Google Scholar, Pedagogicznej Bibliotece Cyfrowej, POL-Index oraz Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego.

Od 2022 roku Czasopismo ma określony współczynnik wpływu - Journal Impact Factor (JIF) w bazie Journal Citation Reports (JCR) firmy Clarivate Analytics.

Zapraszamy serdecznie do lektury i składania artykułów.

Strona internetowa czasopisma w języku polskim i angielskim z otwartym (bezpłatnym) dostępem do archiwalnych numerów: <https://prace-kgp.up.krakow.pl>

“Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society” is a scientific journal published since 2000 (initially as monograph-type publishing series) by the Institute of Geography of the Pedagogical University of Cracow and the Industrial Geography Commission of PGS. It is

a continuation of earlier collective works, presenting the outcome of debates held at conferences devoted to industrial geography. Each volume of the series presents works tackling the topic described by the title of the volume. Since 2013, 4 volumes are published per year. The journal is indexed from 2018 in Web of Science Core Collection – Emerging Sources Citation Index and other journal databases, including: BazEkon, BazHum, ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, Google Scholar, Pedagogical Digital Library, POL-Index and Pedagogical University Repository.

Since 2022, the journal has a Journal Impact Factor (JIF)

We invite you to read and submit your articles.

Website of the journal in Polish and English, including open access to archive volumes: <https://prace-kgp.up.krakow.pl>

e-mail: pracekgp@up.krakow.pl

Prace zbiorowe z cyklu poświęconego problematyce geografii przemysłu / Collective works published in the industrial geography series:

Zioło Z. (red.), 1987, *Geografia przemysłu w akademickim kształceniu nauczycieli*, Materiały i Sprawozdania, z. 14, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1988, *Zakład przemysłowy w akademickim kształceniu nauczycieli geografii*, Materiały i Sprawozdania, z. 16, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1990, *Problematyka ośrodka przemysłowego w akademickim kształceniu nauczycieli geografii*, Materiały i Sprawozdania, z. 19, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1991, *Problemy przemysłu rolno-spożywczego w badaniach geograficznych*, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Kraków-Warszawa.

Zioło Z. (red.), 1992, *Geografia przemysłu w warunkach nowego systemu gospodarowania – problemy badawcze i odzwierciedlenie ich w kształceniu nauczycieli*, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa

Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Kraków-Warszawa.

Zioło Z. (red.), 1993, ***Problematyka okręgu przemysłowego w akademickim kształceniu nauczycieli geografii***, Materiały i Sprawozdania, z. 26, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1993, ***Regionalne problemy uprzemysłowienia***, red. Z. Zioło, Materiały i Sprawozdania, z. 27, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1994, ***Funkcjonowanie przedsiębiorstw przemysłowych w zmieniających się warunkach gospodarowania***, Materiały i Sprawozdania, z. 28, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków-Warszawa.

Zioło Z. (red.), 1994, ***Zachowania przestrzenne przemysłu w zmieniających się warunkach gospodarowania***, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Kraków-Warszawa.

Zioło Z. (red.), 1996, ***Wpływ procesów transformacji gospodarki narodowej na funkcjonowanie jednostek gospodarczych i układów przestrzennych***, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z. (red.), 1997, ***Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej***, red. Z. Zioło, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Misztal S., Zioło Z. (red.), 1998, ***Dorobek polskiej geografii przemysłu w badaniach ośrodków akademickich***, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, Wydawnictwo Krakowskiego Oddziału PAN, Warszawa-Kraków.

**Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego
/ Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish
Geographical Society:**

Zioło Z. (red.), 2000, *Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z. (red.), 2001, *Problemy przemian struktur przestrzennych przemysłu*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z. (red.), 2001, *Problemy przemian struktur przemysłowych w procesie wdrażania reguł gospodarki rynkowej*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Wydział Ekonomiczny UMCS w Lublinie-Filia w Rzeszowie, Warszawa-Kraków-Rzeszów.

Zioło Z. (red.), 2002, *Problemy transformacji struktur przemysłowych*, red. Z. Ziolo, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Uniwersytet Rzeszowski-Wydział Ekonomii, Warszawa-Kraków-Rzeszów.

Zioło Z., Makiela Z. (red.), 2003, *Kształtowanie się struktur przemysłowych*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 5, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Makiela Z. (red.), 2003, *Przemysł w procesie globalizacji*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 6, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Makiela Z. (red.), 2004, *Przemiany struktur przemysłowych*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 7, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2006, *Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju przemysłu*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 8, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości

i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2006, ***Efekty restrukturyzacji polskiej przestrzeni przemysłowej***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 9, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2008, ***Procesy transformacji układów przestrzennych przemysłu na tle zmieniającego się otoczenia***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 10, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2008, ***Problematyka badawcza geografii przemysłu***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 11, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2009, ***Wpływ procesów globalizacji i integracji europejskiej na transformację struktur przemysłowych***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 12, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2009, ***Funkcje przemysłu w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego / Functions of industry in the developing of an information society***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 13, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2009, ***Problemy kształtowania się przestrzennych struktur przemysłowych i ich otoczenia / Problems in the formation of industrial spatial structures and their surrounding***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 14, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2010, ***Procesy transformacji przemysłu i usług w regionalnych i krajowych układach przestrzennych / Processes of Transforma-***

tion of Industry and Services in Regional and National Spatial Systems, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 15, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2010, ***Procesy przemian przemysłu i usług w wybranych krajach / Processes of Transformation of Industry and Services in Selected Countries***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 16, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2011, ***Wpływ kryzysu na zachowania przedsiębiorstw oraz przemiany struktur regionalnych / The impact of the crisis on the behavior of enterprises and regional structure changes***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 17, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2011, ***Przemiany struktur lokalnych i regionalnych sektora usług w latach kryzysu gospodarczego / Changes in local and regional structures of the service sector during economic crisis***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 18, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2012, ***Wpływ innowacyjności na zmiany gospodarki w układach przestrzennych / Effect of innovativeness on the economic changes in spatial systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 19, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2012, ***Wpływ innowacyjności na rozwój przedsiębiorstw / The influence of innovativeness on enterprises development***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 20, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, ***Funkcje przemysłu i usług w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy / Functions of industry and services in development of knowledge-based economy***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 21, Komisja Geografii Przemysłu PTG,

Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, *Uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego układów przestrzennych / Conditions of socio-economic development of spatial systems*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 22, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, *Rola innowacyjności w rozwoju społeczno-gospodarczego układów przestrzennych / Role of innovativeness in socio-economic development of spatial systems*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 23, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, *Wybrane problemy rozwoju usług turystycznych / Selected problems of tourism industry development*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 24, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, *Contemporary issues in Polish industrial geography*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 25, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, *Przemiany struktur regionalnych w warunkach kryzysu gospodarczego / Transformation of regional structures under economic crisis conditions*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 26, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, *Wpływ kryzysu gospodarczego na przemiany struktur przemysłowych / Impact of economic crisis on the transformation of industrial structures*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzy-

stwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 27, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Ziolo Z., Rachwał T. (red.), 2014, ***Przemiany sektora usług i instytucji / Transformation of the service sector and institutions***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 28, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Ziolo Z., Rachwał T. (red.), 2015, ***Rozwój przemysłu w wybranych krajach / Development of industry in selected countries***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 29(1), Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Ziolo Z., Rachwał T. (red.), 2015, ***Przemiany struktur przemysłu i usług w układach regionalnych / Changes of the industry and services structures in regional systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 29(2), Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Ziolo Z., Rachwał T. (red.), 2015, ***Przemiany sektora energetycznego i usług / Changes in the energy sector and services***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 29(3), Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Ziolo Z., Rachwał T. (red.), 2015, ***Problematyka badawcza przemian strukturalnych przemysłu i usług w układach przestrzennych / Structural transformations of industry and services in spatial systems – research-related issues***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 29(4), Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Ziolo Z., Rachwał T. (red.), 2016, ***Międzynarodowe i krajowe uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw / International and national conditions of enterprises***

development, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 30, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, **Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju układów lokalnych i regionalnych / International Determinants for the Development of Local and Regional Systems**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 30, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, **Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju przemysłu / International Conditions for the Development of Industry**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 30, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, **Przemiany sektora usług transportowych i turystycznych / The Transformation of Transport and Tourism Industry**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 30, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, **Przemiany strukturalne wybranych sektorów gospodarki / Structural changes in selected sectors of the economy**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 31, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, **Rozwój układów lokalnych i regionalnych w procesie przemian gospodarczych / Development of local and regional systems in the process of economic transformation**, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 31, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut

Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Rozwój wybranych działów sektora usług / The development of selected branches of the services sector***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 31, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Rozwój przemysłu w krajowych i regionalnych strukturach gospodarczych / The development of industry in national and regional economic structures***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 31, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Wybrane problemy rozwoju usług transportowych i turystycznych / Selected issues in the development of transport and tourism industry***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 32, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw oraz wybranych sektorów gospodarki / Conditions for the development of enterprises and selected sectors of the economy***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 32, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Czynniki rozwoju gospodarczego układów regionalnych i lokalnych / Conditions for economic development of regional and local systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 32, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Research issues in Polish geography of industry***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 32, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2019, ***Wybrane problemy rozwoju gospodarczego układów przestrzennych / Selected issues of economic development of spatial systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 33, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2019, ***Uwarunkowania rozwoju regionalnego i lokalnego / Conditions for regional and local development***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 33, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2019, ***Przemiany sektora usług transportowych i turystycznych / Transformations in the sector of transport and tourism services***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 33, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2019, ***Przemiany przemysłu i jego otoczenia w układach przestrzennych / Changes in industry and its environment in spatial systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 33, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2020, ***Usługi w rozwoju społeczno-gospodarczym – wybrane przykłady / Services in social and economic development – selected examples***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 34, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra

Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2020, ***Wybrane problemy rozwoju regionalnego i lokalnego w Polsce i Europie / Selected problems of regional and local development in Poland and Europe***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 34, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2020, ***Usługi turystyczne w układach regionalnych i lokalnych / Tourism industry in regional and local systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 34, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2021, ***Functioning of industrial enterprises and the service sector – selected issues***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 35 no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2021, ***Conditions for Transformations of Socio-Economic Structures in Spatial Systems – Selected Examples***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 35 no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Rachwał T., Zioło Z. (red), 2021, ***Selected methods of tourism industry research***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 35 no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2021, ***Selected issues of spatial relations***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 35, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2022, ***New challenges for industrial development***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 36, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2022, ***The impact of the pandemic on the transformation of industry and services***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 36, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2022, ***Selected issues of socio-economic and cultural changes of spatial systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 36, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2023, ***The impact of the crisis on the functioning of enterprises and the transformation of spatial systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 37, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2023, ***Industrial and service transformation in a changing environment***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 37, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Kilar W., Brzosko-Sermak A. (red.), 2023, ***Transformation of industrial and service spaces***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 37, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

*oprac. Wioletta Kilar, Monika Płaziak, Karolina Smętkiewicz,
Agnieszka Brzosko-Sermak*

WYKAZ TOMÓW „PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – EDUKACJA”

LIST OF VOLUMES "ENTREPRENEURSHIP – EDUCATION"

„Przedsiębiorczość – Edukacja” to czasopismo wydawane corocznie od 2005 r. (początkowo jako seria wydawnicza o charakterze monograficznym) przez Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Poszczególne tomy zawierają prace wpisujące się w problematykę określoną tytułem danego numeru. Część prac każdego tomu poświęcona jest zagadnieniom edukacji w zakresie przedsiębiorczości. Czasopismo jest indeksowane w bazach czasopism i bibliotekach cyfrowych m.in. w BazEkon, BazHum, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, Google Scholar, Pedagogicznej Bibliotece Cyfrowej, POL-Index oraz Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego.

Zapraszamy do lektury i składania artykułów.

Strona internetowa czasopisma w języku polskim i angielskim z dostępem do archiwalnych numerów: <https://p-e.up.krakow.pl>

"Entrepreneurship – Education" is a scientific journal published since 2005 (initially as monograph-type publishing series) by the Department of Entrepreneurship and Spatial Management of Institute of Geography of the Pedagogical University of Cracow. Each volume of the series presents works tackling the topic described by the title of the volume. Some articles of each volume is dedicated to entrepreneurship education. The journal is indexed in the journal databases, including: BazEkon, BazHum, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, Google Scholar, Pedagogical Digital Library, POL-Index and Pedagogical University Repository.

We invite you to read and submit your article.

Website of the journal in Polish and English, including open access to archive volumes: <https://p-e.up.krakow.pl>

e-mail: pe@up.krakow.pl

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2005, ***Przedsiębiorczość a współczesne wyzwania cywilizacyjne***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 1, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydawnictwo „MiWa”, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2006, ***Rola przedsiębiorczości w podnoszeniu konkurencyjności społeczeństwa i gospodarki***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 2, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2007, ***Rola przedsiębiorczości w aktywizacji gospodarczej***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 3, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2008, ***Rola przedsiębiorczości w gospodarce opartej na wiedzy***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 4, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2009, ***Rola przedsiębiorczości w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 5, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2010, ***Przedsiębiorczość w warunkach integracji europejskiej***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 6, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2011, ***Przedsiębiorczość w warunkach globalizacji/ Entrepreneurship in the Conditions of Globalization***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 7, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2012, ***Rola przedsiębiorczości w edukacji / The Role of Entrepreneurship in Education***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 8, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, ***Przedsiębiorczość w warunkach kryzysu gospodarczego / Entrepreneurship in the Conditions of Economic Crisis***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 9, Wydawnictwo

Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, ***Rola przedsiębiorczości w rozwoju firm i układów przestrzennych / The Role of Entrepreneurship in the Development of Enterprises and Spatial Systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 10, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2015, ***Rola przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym układów przestrzennych / The Role of Entrepreneurship in the Socio-economic Development of Spatial Systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 11, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, ***Przedsiębiorczość jako czynnik rozwoju układów lokalnych / Entrepreneurship as a Factor in the Development of Local Systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 12, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości / Conditions for Development of Entrepreneurship***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 13, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Rola przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym / The Role of Entrepreneurship in Socio-economic Development***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 14, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2019, ***Rola przedsiębiorczości w edukacji i rozwoju społeczno-gospodarczym układów lokalnych / The role of entrepreneurship in education and socio-economic development of local systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 15(1), Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2019, ***Rola edukacji w rozwoju przedsiębiorczości / The role of entrepreneurship in education and in the development of organisations and spatial systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship -

Education, nr 15(2), Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2020, ***Rola przedsiębiorczości w edukacji oraz w rozwoju organizacji i układów przestrzennych / The role of entrepreneurship in education and in the development of organisations and spatial systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 16(1), Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2020, ***Wybrane zagadnienia edukacji i rozwoju przedsiębiorczości***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 16(2), Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2021, ***Rola instytucji edukacyjnych w pobudzaniu rozwoju przedsiębiorczości***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 17(1), 1–2, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2021, ***Przedsiębiorczość – na wybranych przykładach działalności gospodarczej***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 17(2), Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2022, ***Zachowania przedsiębiorcze w wybranych sektorach gospodarki i edukacji***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 18(1) Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2022, ***Zachowania podmiotów gospodarczych i układów lokalnych - wybrane przykłady***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 18(2) Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2023, ***Problematyka przedsiębiorczości w warunkach zmienności otoczenia***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 19(1) Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu

Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP
w Krakowie, Kraków.

oprac. Wioletta Kilar, Monika Płaziak, Agnieszka Brzosko-Sermak

SPIS TREŚCI / CONTENTS

WPROWADZENIE / INTRODUCTION	5
PAWEŁ BREZDEŃ	
Kryzys gospodarczy a intraregionalne zmiany struktury przestrzennej przemysłu na przykładzie województwa dolnośląskiego.....	7
IGOR BRITCHENKO	
Innowacyjne podejście do zarządzania biznesem w warunkach niestabilności gospodarczej	9
AGATA BUCZAK	
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – forma działalności przedsiębiorczej na trudne czasy?	10
JANUSZ CEREK	
Wałbrzych przykładem przemian społeczno-gospodarczych po 1989r. na Dolnym Śląsku	11
BOLESŁAW DOMAŃSKI	
Zmiany pozycji krajów Europy Środkowej w przemyśle Unii Europejskiej	13
JOANNA DOMINIAK, TOMASZ KOSSOWSKI	
Sektor usług w krajach UE w warunkach kryzysu.....	14
IRENEUSZ DRABIK	
Ekwiwalencja międzynarodowych badań marketingowych	15
MICHAŁ JABŁOŃSKI	
Zróżnicowania i dynamika działalności przemysłowej w Polsce w latach 2000-2020.....	16
KATARZYNA KACZMARCZYK-KŁAK	
Świadczenie postojowe jako realna pomoc państwa dla przedsiębiorców – teoria i praktyka	17
CZESŁAW KŁAK	
Konstytucyjne granice obowiązków przedsiębiorcy w sytuacji kryzysowej	18
KINGA KRZESIWO	
Czy model rozwoju ośrodków narciarskich w Polsce ulega zmianie?..	19

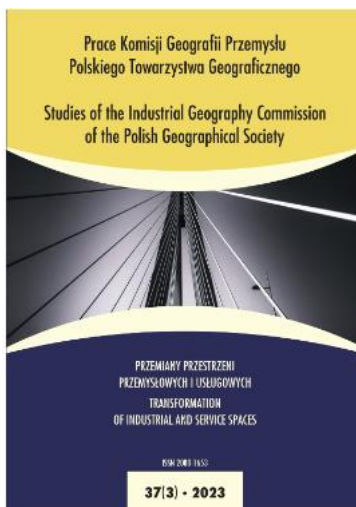
SIMON KUŠAR	
Jak geograf może przetrwać kryzys gospodarczy: od praktycznych przykładów do teoretycznej konceptualizacji.....	21
ANDRII KUZYSYHN, INNA POPLAVSKA	
Metodologiczne podejścia do stosowania teorii "inteligentnego kurczenia się" do oceny dobrobytu peryferyjnych społeczności wiejskich	22
TOMASZ KWIATKOWSKI	
Dynamika głównych akcentów interwencji polityk klastrowych i dotyczących ich refleksji naukowych.....	24
MAGDALENA KWIEK, KAMILA ZIÓLKOWSKA-WIESS	
Ocena wykorzystania promocji turystycznej Małopolski oraz miasta Kraków przez gospodarzy III Igrzysk Europejskich w opinii respondentów	26
MAŁGORZATA MARKOWSKA, ANDRZEJ SOKOŁOWSKI, MAŁGORZATA MARTYNOGA, JACEK WYCHOWANEK	
Internacjonalizacja i wdrażanie innowacji w dolnośląskich mikroprzedsiębiorstwach w dobie pandemii COVID 19.....	27
MICHAŁ MĘCZYŃSKI, KATARZYNA KULCZYŃSKA, BARBARA KONECKA-SZYDŁOWSKA	
Przemiany ekonomiczne małych miast na obszarach aglomeracyjnych w ujęciu koncepcji urban resilience	29
FRANCISZEK MRÓZ, ANNA KOLASIŃSKA	
Świadomość ekologiczna turystów na Camino de Santiago – studium eksploracyjne	31
GAUKHAR AIDARKHANOVA, GULNARA NYUSSUPOVA, CHINGIZ ZHUMAGULOV, GAUKHAR AUBAKIROVA	
Wpływ kryzysu gospodarczego na poziom rozwoju kapitału ludzkiego w Republice Kazachstanu	32
DANUTA PIRÓG	
Feminizacja usług społecznych na przykładzie sektora edukacji. Przyczyny, modele, konsekwencje	33
KRZYSZTOF SALA, DANIEL SZOSTAK	
Współczesne uwarunkowania rozwoju hotelarstwa sieciowego i systemowego w Polsce – wprowadzenie do problematyki funkcjonowania dużych przedsiębiorstw turystycznych	35

DOMINIK SIKORSKI, PIOTR KRYCZKA	
Deglomeracja przemysłu w mieście postsocjalistycznym Europy Środkowo-Wschodniej: studium przypadku aglomeracji wrocławskiej	36
MATYŁDA SIWEK, BEATA PALIS	
Zrównoważony rozwój w ofercie turystyki motywacyjnej	38
RAFAŁ SOLECKI	
Wsparcie środkami publicznymi małopolskich przedsiębiorstw w warunkach kryzysu gospodarczego.....	40
NINA STĘPNICKA, PAULINA WIĄCZEK	
Rozwiązania wspomagające przedsiębiorców w okresie kryzysu gospodarczego	42
PAWEŁ SZEWCZYK	
Dojrzałość procesowa producentów i dystrybutorów energii elektrycznej i ciepła systemowego w Polsce – szansa na zwiększenie efektywności w warunkach kryzysu gospodarczego	43
ALIASKANDR TARASIONAK	
Czynnik turystyki dla zwiększenia odporności przedsiębiorstw przemysłowych	45
ANH TOAI LE, LESZEK BUTOWSKI , ŁUKASZ QUIRINI-POPLAWSKI	
Bibliometryczna analiza badań ekoturystyki za pomocą narzędzia VOSviewer.....	46
PAWEŁ MAREK WORONIECKI	
Porozumienia przedsiębiorców jako sposób obrony przed kryzysem gospodarczym – szansa dla gospodarki czy naruszenie konkurencji? ..	48
MIROSLAW WÓJTOWICZ	
Przekształcenia brazylijskiego przemysłu samochodowego w obliczu przedłużającego się kryzysu gospodarczego.....	49
ZBIGNIEW ZIOŁO	
Uwarunkowania rozwoju działalności przedsiębiorstw przemysłowych warunkach kryzysu gospodarczego	51
WYKAZ OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH KONFERENCJI NAUKOWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO PROBLEMATYCE GEOGRAFII PRZEMYSŁU I USŁUG LIST OF NATIONAL AND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES IN THE SERIES FOCUSED ON INDUSTRIAL AND SERVICE GEOGRAPHY.....	53

WYKAZ OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH KONFERENCJI NAUKOWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO PROBLEMATYCE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI LIST OF NATIONAL AND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES FOCUSED ON ENTREPRENEURSHIP.....	57
WYKAZ TOMÓW „PRAC KOMISJI GEOGRAFII PRZEMYSŁU POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOGRAFICZNEGO” ORAZ WCZEŚNIEJ WYDAWANYCH PRAC ZBIOROWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO PROBLEMATYCE GEOGRAFII PRZEMYSŁU LIST OF VOLUMES "STUDIES OF THE INDUSTRIAL GEOGRAPHY COMMISSION OF THE POLISH GEOGRAPHICAL SOCIETY" AND EARLIER COLLECTIVE WORKS PUBLISHED IN THE INDUSTRIAL GEOGRAPHY SERIES.....	60
WYKAZ TOMÓW „PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – EDUKACJA” LIST OF VOLUMES "ENTREPRENEURSHIP – EDUCATION”.....	74

**PRACE KOMISJI GEOGRAFII PRZEMYSŁU
POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOGRAFICZNEGO**
kwartalnik naukowy

**STUDIES OF THE INDUSTRIAL GEOGRAPHY COMMISSION
OF THE POLISH GEOGRAPHICAL SOCIETY**
a scientific quarterly

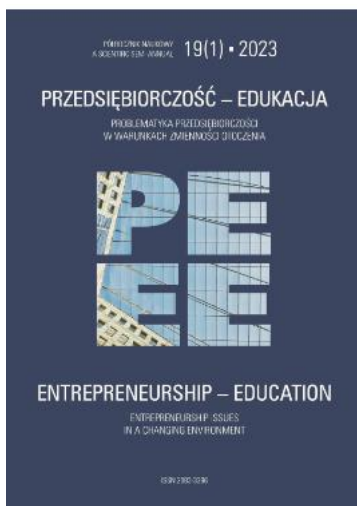
Indexed in
Web of Science Core Collection – Emerging Sources Citation Index (ESCI)

<https://prace-kgp.up.krakow.pl>

e-mail: pracekgp@up.krakow.pl

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – EDUKACJA
półrocznik naukowy

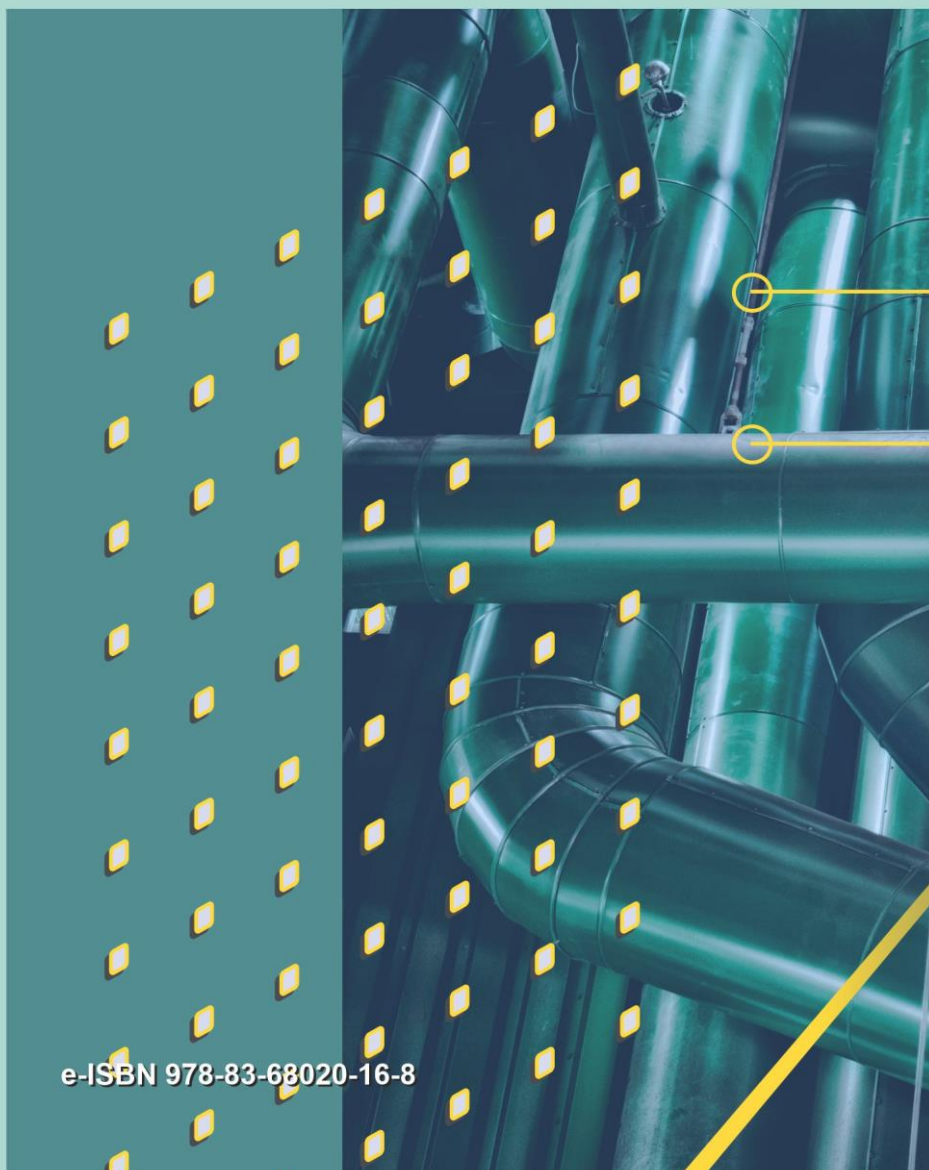
ENTREPRENEURSHIP – EDUCATION
a scientific semi-annual

Indexed in
**The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences
(ERIH PLUS)**

<https://p-e.up.krakow.pl>

e-mail: pe@up.krakow.pl

e-ISBN 978-83-68020-16-8